

RP 183/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner ett ramavtal om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand å andra sidan, och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Avtalet undertecknades i Bryssel i december 2022.

Avtalet med Thailand är ett blandat avtal som innehåller både bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet. Avtalet syftar till att övergripande fördjupa samarbetet mellan EU och Thailand och utgör ramen för sektorsavtal och sektorsamarbete. Avtalet omfattar alla nuvarande samarbetsområden och medför möjligheter till samarbete på nya områden. I avtalet behandlas centrala politiska frågor och flera sektorspecifika samarbetsområden på rätt allmän nivå. Avtalet inbegriper utöver det politiska, ekonomiska och sektorspecifika samarbetet även samarbete för att hitta lösningar på regionala och globala utmaningar. I avtalet betonas samordningen av ståndpunkter och utbytet av information i internationella forum. Genomgående teman i avtalet är utveckling av handlingsätt som stöder sig på demokratin, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och andra gemensamma värdegrunder samt främjande av dessa värden.

Avtalet träder i kraft trettio dagar efter den dag då den sista av parterna anmäler till den andra parten att de nödvändiga interna rättsliga förfarandena slutförts. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Avtalets målsättning	5
3 De viktigaste förslagen	6
4 Propositionens konsekvenser	6
5 Remissvar.....	6
6 Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland.....	8
7 Ikraftträdande	18
8 Bifall av Ålands lagting	18
9 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	18
9.1 Behovet av riksdagens samtycke.....	18
9.2 Behandlingsordning	21
LAGFÖRSLAG	22
Lag om ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan	22
FÖRDRAGSTEXT	23

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Thailand är en viktig partner för EU i Sydostasien. I internationella frågor delar EU och Thailand flera gemensamma synsätt, och liksom EU stöder Thailand i princip ett regelbaserat internationellt system och frihandel. Av länderna i Sydostasiatiska nationers förbund (Asean) är Thailand en av EU:s största handelspartner och den näst största ekonomin i området. Under de senaste åren har den sammanlagda årliga volymen av handeln med varor och tjänster mellan EU-länderna och Thailand varit cirka 29 miljarder euro. Enligt den senaste statistiken från 2022 uppgick direktinvesteringarna mellan EU och Thailand till cirka 22 miljarder euro. Även för Finland är Thailand handelsmässigt ett betydande exportland. Cirka 50 finländska företag har ett verksamhetsställe i Thailand och över 150 är representerade i landet genom en lokal företrädare. År 2022 var värdet på varuexporten mellan Finland och Thailand 247 miljoner euro och på importen 495 miljoner euro. År 2021 var värdet på exporten av tjänster 151 miljoner euro och på importen 67 miljoner euro.

Avtalsförhållandet mellan EU och Thailand grundar sig för närvarande på det samarbetsavtal mellan Europeiska gemenskapen och Asean som ingicks 1980. Det avtalet kan anses vara en föråldrad och otillräcklig grund för samarbetet mellan EU och Thailand i dess nuvarande form. De nya avtal om partnerskap och samarbete (Partnership and Cooperation Agreement, PCA) som EU och dess medlemsstater har ingått med flera länder är mer omfattande än tidigare och avsedda att möta dagens utmaningar. När det gäller Thailand är sådana teman bland annat frågor som gäller säkerhet, migration, inrikesfrågor och mänskliga rättigheter. Genom ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan, (nedan *avtalet* eller *avtalet om partnerskap och samarbete*) ersätts den rättsliga ram som det tidigare avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Asean utgör. Avtalet är EU:s sjätte avtal om partnerskap eller samarbete med ett Aseanland. EU har tidigare ingått avtal med Indonesien, Filippinerna, Vietnam och Singapore och dessutom undertecknade EU och Malaysia ett motsvarande avtal samtidigt som avtalet med Thailand undertecknades.

Finland och Thailand har ingått åtta bilaterala avtal. Dessa är luftfartsavtalet (FördrS 22/1986), avtalet för att undvika dubbelbeskattning och förhindra kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst (FördrS 27 och 28/1986), avtalet om ekonomiskt, industriellt och teknologiskt samarbete (FördrS 52/1988), överenskommelsen om samarbete rörande verkställighet av straffrättsliga påföljder (FördrS 38/1992), överenskommelsen om visumfrihet (FördrS 9/1994), överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar (FördrS 34 och 35/1996), överenskommelsen om befrielse från krav på visum för innehavare av diplomatpass eller tjänstepass (FördrS 58/2022) samt överenskommelsen om licenser på reciprocitetsbasis för radioamatörer (FördrS 3/2024). De bilaterala avtalen fokuserar dock på vissa enskilda teman, medan avtalet om partnerskap och samarbete mellan EU och Thailand skapar ramar för ett bredare samarbete.

Utöver avtalet om partnerskap och samarbete förhandlar EU och Thailand om ett frihandelsavtal. Förhandlingarna inleddes på nytt 2023.

1.2 Beredning

Beredningen av avtalet

I november 2004 bemyndigade Europeiska unionens råd kommissionen att förhandla fram ett avtal om partnerskap och samarbete med Thailand och fem andra medlemsländer i Sydostasiatiska nationernas förbund (Asean). Förhandlingarna med Thailand inleddes 2004 och slutfördes 2022. De var avbrutna från 2014 till 2019. Den 24 oktober 2022 fattade Europeiska unionens råd beslut om undertecknande av avtalet på EU:s vägnar och provisorisk tillämpning av det till vissa delar. Avtalet undertecknades i december 2022. Inom EU förbereddes förhandlingarna regelbundet i rådets arbetsgrupper, såsom i arbetsgruppen för Asien och Oceanien och i handelspolitiska kommittén. Avtalet ska ännu godkännas i varje medlemsstat, i EU och i Konungariket Thailand.

Beredningen på nationell nivå

Utrikesministeriet har berett ingåendet av avtalet om partnerskap och samarbete tillsammans med andra sektorministerier. Vid förhandlingarna understödde statsrådet att relationerna mellan EU och länderna i Sydostasien utvecklas på bred bas och att avtalet om partnerskap och samarbete ingås. Riksdagen har informerats om avtalsförhandlingarna i enlighet med 96 och 97 § i grundlagen (E-skrivelse E 63/2006 rd/19.6.2006 (på finska), U-skrivelse U 10/2011 rd/26.5.2011 (på finska) och kompletterande U-skrivelse UK 2/2021 rd/12.3.2021 (på finska)). Stora utskottet och utrikesutskottet har inte haft något att anmärka på i fråga om statsrådets riktlinjer för förhandlingarna om ramavtalet.

I oktober 2022 begärde utrikesministeriet utlåtande av Ålands landskapsregering om undertecknande av avtalet och om huruvida avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapet Ålands behörighet. Landskapsregeringen konstaterade i sitt svar att den inte motsätter sig ett undertecknande av avtalet. Vidare påpekade landskapsregeringen att avtalet innehåller vissa bestämmelser som hör till landskapets behörighet och att ikraftsättande av avtalet på Åland därför förutsätter godkännande av Ålands lagting.

I oktober 2022 begärde utrikesministeriet utlåtande av jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, justitieministeriet, miljöministeriet, försvarsministeriet och statsrådets kansli om avtalet och om hur ändamålsenligt det är att underteckna det. De ministerier som svarade på begäran om utlåtande konstaterade att de inte har något att anmärka på när det gäller undertecknande av avtalet.

Republikens president beviljade den 11 november 2022 utifrån statsrådets allmänna sammanträdes förslag till avgörande fullmakt att underteckna avtalet på Finlands vägnar.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet. Regeringspropositionen har sänts på remiss till social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikation-

ionsministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, statsrådets kansli och Ålands landskapsregering. I avsnitt 5 redogörs för remissutlåtandena.

De inkomna utlåtandena och övriga beredningshandlingar som gäller regeringspropositionen finns i den offentliga webbtjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt> och har identifieringskod UM018:00/2022.

2 Avtalets målsättning

Syftet med ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan, är att främja ett omfattande samarbete mellan parterna. Målsättningen för avtalet är att främja samarbetet för att stödja de värderingar som de delar, såsom de mänskliga rättigheterna samt internationell stabilitet, rätt och säkerhet. Dessutom stärker avtalet EU:s ställning i Sydostasien och underlättar utvecklandet av det regionala och globala samarbetet mellan EU och Thailand.

I avtalet behandlas flera samarbetsområden på ett allmänt plan. EU och Thailand bekräftar sitt engagemang i de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen, principen om god samhällsstyrning, respekt för de mänskliga rättigheterna och främjande av internationell fred och säkerhet. Parterna bekräftar också sitt åtagande att främja hållbar utveckling och att samarbeta för att lösa problemen i samband med klimatförändringen och globaliseringen.

Rättsligt samarbete och säkerhetssamarbete samt internationell fred och stabilitet är centrala målsättningar för avtalet. Parterna har som målsättning att öka både det bilaterala och det multilaterala samarbetet, att bekämpa terrorism och organiserad brottslighet, att förebygga straffrihet för de allvarligaste brotten och att samarbeta i fråga om narkotika. I avtalet avtalas dessutom om samarbete kring vapenkontroll och nedrustning. I avtalet finns det också bestämmelser om inrättande av effektiva nationella system för exportkontroll.

Genom avtalet strävar man dessutom efter att öka handeln mellan parterna, att stödja handelsförutsättningarna och att utveckla det multilaterala handelssystemet. Parterna har som mål att främja ett frihandelsavtal mellan EU och Thailand, och de är dessutom överens om att föra dialog om handel och investeringar och att samarbeta för att förbättra små och medelstora företags konkurrenskraft.

Genom avtalet strävar man efter att hantera migrationsströmmar, att möjliggöra en mekanism för dialog mellan parterna samt att inleda annat samarbete bland annat i fråga om migrationens bakomliggande orsaker, smuggling och människohandel samt gränssäkerhet. Avtalsparterna förbinder sig att återta de egna medborgare som inte har uppehållsrätt på den andra partens territorium.

De övriga samarbetsåtagandena i avtalet gäller turism, beskattning, informationssamhället, cybersäkerhet, det audiovisuella området och medier samt vetenskap och teknik, där målsättningen inom alla dessa områden är ökat samarbete på allmän nivå. Det avtalas också om motsvarande samarbetssträvanden på allmän nivå i fråga om energi, transport, utbildning och kultur, miljöfrågor, jordbruk, boskapskötsel och fiske, hälso- och sjukvård, sysselsättning och sociala frågor, statistik, offentlig förvaltning och katastrofhantering. Dessutom har avtalsparterna som gemensam målsättning att främja dialogen med det civila samhället.

Avtalet syftar till att övergripande fördjupa samarbetet mellan EU och Thailand. Detta avtal är det modernaste av EU:s alla ramavtal och innehåller bland annat stycken om cyberfrågor, hybridfrågor och desinformation. Avtalet utvidgar vårt samarbete särskilt inom handeln, men också i fråga om rättsliga och inrikes frågor. De mänskliga rättigheterna har varit ett viktigt diskussionsämne. Avtalet omfattar bland annat bekämpning av terrorism, motverkande av spridning av vapen och samarbete avseende klimat, energi, vetenskap, teknik och utbildning. Avtalet påverkar också det regionala samarbetet mellan EU och Thailand. Tillämpningen av avtalet kan avbrytas, om dess centrala innehåll inte efterlevs.

För att uppnå avtalets målsättningar är parterna överens om att inrätta en gemensam kommitté.

3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner ramavtalet. Propositionen innehåller också ett förslag till en så kallad blankettlag, genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

Syftet med avtalet om partnerskap och samarbete är att intensifiera dialogen mellan parterna och att öka samarbetet inom flera sektorer. Thailand kan betraktas som ett land med hög utvecklingsnivå som har gjort framsteg särskilt inom teknik och utbildning. Landet har gemensamma mål med EU och dess medlemsstater bland annat i fråga om multilateralt internationellt samarbete och frihandel. Med beaktande av detta kan stärkt dialog och samarbete anses främja också Finlands intressen och stödja vårt lands verksamhet i internationella sammanhang. Samarbetet inom ramen för avtalet bedöms också öka EU:s och därigenom Finlands synlighet och betydelse både i Thailand och på annat håll i Sydostasien.

För närvarande förhandlar EU om ett frihandelsavtal med Thailand. Avtalet om partnerskap och samarbete stöder detta genom det som skrivits in i det om ökad handel mellan EU och Thailand, om att stärka handelsförutsättningarna och det multilaterala handelssystemet samt om samarbete avseende bland annat god samhällsstyrning, beskattning och finansiell tillsyn. Såvida bedöms det att avtalet när det träder i kraft får gynnsamma, om än inte direkta, konsekvenser för Finlands ekonomi och de finländska företagens verksamhet. Avtalet får inga direkta konsekvenser för statsfinanserna. Indirekt kan avtalet anses främja de miljöpolitiska målen, även om det inte har några direkta miljökonsekvenser. Avtalsparterna förbinder sig till samarbete kring hållbar utveckling och klimatförändringen och avtalar om gemensamma mål för miljöskyddet. Även det samarbete i multilaterala forum som skrivits in i avtalet främjar gemensamma utvecklings- och klimatmål. Ett intensifierat teknik- och utbildningssamarbete kan dessutom på lång sikt uppskattas föra med sig positiva miljökonsekvenser.

Avtalet påverkar inte myndigheternas verksamhet direkt. De uppgifter som förädlades av den genom avtalet inrättade gemensamma kommitténs sammanträden kan i enlighet med normal praxis skötas med nuvarande personal.

5 Remissvar

Utkastet till regeringsproposition var på remiss mellan den 3 maj och 14 juni 2024. Inom utsatt tid lämnades utlåtanden av justitieministeriet och Ålands landskapsregering. Miljöministeriet, inrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, försvarsministeriet och finansministeriet meddelade att de inte har något att yttra.

Justitieministeriet lyfte i sitt utlåtande fram frågan om det i propositionen är möjligt att närmare beskriva hur befogenheten är fördelad mellan EU och dess medlemsstater och vad som således är föremål för riksdagens samtycke. Avsnitt 9.1 om behovet av riksdagens samtycke har kompletterats med anledning av utlåtandet.

Dessutom fäste justitieministeriet i sitt utlåtande vikt vid bedömningen av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och föreslog att det preciseras varför just de åtaganden som beskrivs som väsentliga delar av avtalet anses höra till området för lagstiftningen samt att det bedöms om också vissa andra bestämmelser kan anses höra till området för lagstiftningen på den grunden att underlåtenhet att uppfylla dem kan leda till ett samråds- och sanktionsförfarande. Avsnitt 9.1 om behovet av riksdagens samtycke har kompletterats med anledning av utlåtandet.

Justitieministeriet föreslog vidare att vissa bestämmelser i avtalet bör granskas med avseende på skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen. Även förhållandet mellan vissa bestämmelser och skyldigheten enligt 21 § 2 mom. i grundlagen att genom lag trygga garantierna för god förvaltning bör enligt justitieministeriet utredas ytterligare. Avsnitt 6 *Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland* har kompletterats för att svara på justitieministeriets kommentarer.

Justitieministeriet lyfte ytterligare fram artikel 23 i avtalet, i vilken det föreskrivs om rättsligt samarbete. Justitieministeriet framförde att det är skäl att i motiveringen till de enskilda artiklarna närmare beskriva artikelns karaktär och betydelsen av den förklaring som gäller artikeln, och dessutom bör det fästas vikt vid det som grundlagsutskottet har konstaterat om hot om dödsstraff när det gäller lämnande av internationell rättshjälp och utlämning av förövare. När det gäller artikel 25 önskade justitieministeriet en bedömning av artikelns karaktär med avseende på 9 § 4 mom. i grundlagen. Avsnitt 6 *Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland* har kompletterats för att svara på justitieministeriets kommentarer.

Vidare hade justitieministeriet vissa mer tekniska formuleringförslag som har beaktats i propositionen.

Ålands landskapsregering hänvisade i sitt utlåtande till ett utlåtande som den avgett i oktober 2022 där den påpekat att avtalet innehåller vissa bestämmelser som hör till landskapets behörighet och att ikraftsättande av avtalet på Åland därför förutsätter bifall av Ålands lagting. Landskapsregeringen påpekade dessutom att den utgår från att Ålands ställning beaktats i behövlig utsträckning redan under avtalsförhandlingarna i de fall där avtalsbestämmelserna hör till EU:s exklusiva behörighet. Landskapsregeringen konstaterar att bestämmelserna om Åland i protokoll 2 till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 103/1994) är tillämpliga på avtalet, i de fall avtalsbestämmelserna innebär bindande rättigheter eller skyldigheter av betydelse för Åland.

6 Bestämmelserna i avtalet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Avtal

INGRESS

I ingressen till avtalet om partnerskap och samarbete bekräftar avtalsparterna den vikt som de fäster vid respekten för de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna och vid principerna om rättsstaten och god samhällsstyrning. Parterna bekräftar sitt åtagande att främja hållbar utveckling och internationellt erkända sociala och arbetsrättsliga normer samt sin önskan att öka samarbetet för att främja hållbar social och ekonomisk utveckling. I ingressen uttrycks också parternas önskan att intensifiera samarbetet i kampen mot terrorism, icke-spridning av massförstörelsevapen och olaglig vapenhandel.

Parterna framhäver också vikten av att stärka samarbetet kring migrationsfrågor.

AVDELNING I: SYFTE OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1. Grundval för samarbetet. I artikel 1.1 fastställs det att respekten för de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig del av avtalet om partnerskap och samarbete. Parterna bekräftar sina gemensamma värden och förbinder sig till de värden som ingår i Förenta nationernas stadga, Parisförklaringen från 2005 och främjandet av hållbar utveckling samt genomförandet av Agenda 2030. Respektive parts behov och kapacitet beaktas inom samarbetet. Parterna är överens om att fästa vikt vid god samhällsstyrning och bekämpning av korruption.

Bestämmelserna i artikel 1.1 ska i enlighet med vad som närmare anges i avsnitt 9 *Behovet av riksdagens samtycke* anses höra till området för lagstiftningen. Till övriga delar har bestämmelserna i artikeln skrivits i en sådan form att de inte innehåller några egentliga förpliktelser att vidta åtgärder.

Artikel 2. Samarbetets syften. I artikeln fastställs att syftet med avtalet är att stärka partnerskapet mellan parterna och att fördjupa och utöka samarbetet i enlighet med gemensamma värden och principer.

Artikel 3. Massförstörelsevapen. I artikel 3.1 fastställer parterna att spridningen av massförstörelsevapen är ett av de allvarligaste hoten mot internationell säkerhet och är överens om att samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att iakta och fullgöra sina internationella åtaganden. Parterna anser att denna bestämmelse utgör en väsentlig del av avtalet. Samarbetet ska omfatta undertecknande och ratifikation av eller anslutning till internationella instrument avseende massförstörelsevapen och främjande av allmän efterlevnad av dem, ibrukttagande och utveckling av nationell exportkontroll, främjande av universellt antagande och genomförande av multilaterala fördrag samt regelbunden politisk dialog. I artikel 3.2 avtalas om att båda parterna ska införa effektiv nationell exportkontroll med påföljder. I artikeln fastställs det att genomförandet av exportkontroller inte bör hindra fredligt internationellt arbete och att argumentet fredlig användning inte bör utnyttjas som täckmantel för spridning av vapen.

Artikel 3.1, som definieras som en väsentlig del av avtalet, hör till området för lagstiftningen i enlighet med vad som anges närmare i avsnitt 9 *Behovet av riksdagens samtycke*.

På unionsnivå har rådet med avseende på kontrollen av produkter med dubbla användningsområden utfärdat förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden. Nationella bestämmelser om exportkontrollsystemet finns i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012). Artikel 3.2 hör delvis till området för lagstiftningen.

Artikel 4. *Handeldvapen och lätta vapen samt andra konventionella vapen.* Parterna är medvetna om vikten av att ha nationella system för kontroll av överföringen av konventionella vapen och att tillämpa sådana kontroller på ett ansvarsfullt sätt samt om det hot mot fred och internationell säkerhet som vapen utgör. Parterna är överens om att iaktta och fullgöra sina internationella åtaganden i fråga om olaglig handel med vapen samt att förbinda sig till dialog i detta avseende. Parterna är också överens om att samarbeta för att säkerställa ansvarsfull överföring av konventionella vapen och bekämpa olaglig handel.

Artikel 5. *Allvarliga brott som angår det internationella samfundet.* Parterna bekräftar att allvarliga brott som angår det internationella samfundet inte bör förbli ostraffade. Parterna erkänner de internationella brottmålsdomstolarnas roll när det gäller att främja internationell fred och rättvisa och framhäver samarbetet med dessa domstolar. Parterna är dessutom överens om att samarbeta för att främja universaliteten för Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

Artikel 6. *Samarbete för att förebygga och bekämpa terrorism.* Parterna enas om att bekämpa terrorism med full respekt för principerna i Förenta nationernas stadga, rättsstatsprincipen och den internationella rätten. Samarbetet omfattar genomförande av FN:s säkerhetsråds resolutioner och relevanta FN-resolutioner samt relevanta internationella konventioner och instrument, utbyte av information och synpunkter, fördjupat samarbete i kampen mot finansiering av terrorism, främjande av samarbetet mellan FN:s medlemsstater, utökat samarbete mellan EU och Asean och inom ramen för Asem samt utbyte av åsikter om bästa praxis avseende förebyggande och bekämpning av terrorism.

De avtalslutande parterna bekräftar principen om att de allvarligaste brotten som berör hela det internationella samfundet inte får förbli ostraffade. Parterna erkänner de internationella brottmålsdomstolarnas roll när det gäller att främja internationell fred och rättvisa och framhäver samarbetet med dessa domstolar. Parterna är dessutom överens om att samarbeta för att främja universaliteten för Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen.

Enligt 10 § i grundlagen, som gäller skydd för privatlivet, utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt artikel 6 i avtalet baserar sig utbytet av information på internationell rätt och parternas respektive lagar och andra författningar. Informationsutbytet baserar sig således inte direkt på artikel 6 på ett sådant sätt att artikeln i fråga kan anses höra till området för lagstiftningen.

AVDELNING II: BILATERALT, REGIONALT OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

Artikel 7. *Samarbete i regionala och internationella organisationer.* Parterna åtar sig att samarbeta bland annat inom FN, dialogen mellan EU och Asean, Aseans regionala forum, Asien-

Europa-mötet (Asem), FN:s konferens för handel och utveckling samt Världshandelsorganisationen (WTO). I artikeln fastställs det också att parterna inom de delområden som hör till avtalet ska främja samarbete mellan tankesmedjor, universitet, organisationer och medier.

Artikel 8. Bilateralt och regionalt samarbete. I artikeln fastställs det att parterna efter gemensam överenskommelse också kan samarbeta genom verksamhet på regional nivå eller genom en kombination av de båda handlingsramarna på vart och ett av de områden för dialog och samarbete som omfattas av avtalet. I samarbetet framhävs frågor som gäller samarbetet mellan EU och Thailand och man strävar efter att säkerställa att åtgärderna är förenliga med andra åtgärder.

Parterna är överens om att samarbeta i syfte att främja moderation i dialoger och framhäver värdet av moderation i regionala och internationella forum.

AVDELNING III: SAMARBETE OM HANDEL OCH INVESTERINGAR

Artikel 9. Allmänna principer. Parterna är överens om att föra dialog om frågor som gäller handel och investeringar och om samarbete på området handel och investeringar bland annat genom att sträva efter ett frihandelsavtal mellan sig.

Artikel 10. Sanitära och fytosanitära frågor. Parterna är överens om att samarbeta i sanitära och fytosanitära frågor. Parterna ska diskutera, utbyta information och sträva efter ett samarbete för kapacitetsuppbyggnad.

Artikel 11. Hållbara livsmedelssystem. Parterna är överens om att samarbeta för att främja en global omställning till hållbara livsmedelssystem. Parterna är överens om att främja dialog, kapacitetsuppbyggnad och ett nära samarbete i frågor av gemensamt intresse för att främja hållbara livsmedelssystem i enlighet med FN:s mål för hållbar utveckling.

Artikel 12. Tekniska handelshinder. Parterna förbinder sig att främja användningen av internationella standarder och samarbeta och utbyta information om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse.

Artikel 13. Tullsamarbete och förenklade handelsprocedurer. Parterna är överens om att sträva efter att öka säkerheten inom internationell handel, utbyta erfarenheter i detta syfte och utreda möjligheterna när det gäller att bland annat utveckling av tullsamarbetet och förenkling av tullförfarandena.

Artikel 14. Antidumping. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter och enas om att fästa stor vikt vid samarbete inom antidumpningsområdet.

Artikel 15. Investeringar. Parterna är överens om att främja ett ökat investeringsflöde och förbättra samarbetet kring investeringar.

Artikel 16. Konkurrenspolitik. Parterna är överens om att främja tillämpningen av konkurrensbestämmelser och därtill hörande samarbete.

Artikel 17. Tjänster. Parterna är överens om en dialog för att öka handeln med tjänster, främja marknadstillträde och e-handel samt öka tillgången till kapital och teknik.

Artikel 18. Immateriella rättigheter. Parterna förbinder sig att vidta åtgärder för att skydda immateriella rättigheter och säkerställa efterlevnaden av immateriella rättigheter i enlighet med

internationella standarder. Parterna är överens om samarbete och utbyte av information och erfarenheter bland annat i fråga om tillämpningen av immateriella rättigheter och tillsynen över att de tillgodoses.

Artikel 19. Digital handel. Parterna är överens om att utbyta information om bestämmelser avseende digital handel i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar.

AVDELNING IV: SAMARBETE PÅ OMRÅDET FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTT-VISA

Artikel 20. Rättsstatsprincipen. I artikeln enas parterna om samarbete i syfte att stärka rättsstatsprincipen och relevanta institutioner.

Artikel 21. Jämställdhet mellan könen och egenmakt för kvinnor och flickor. I artikeln erkänner parterna vikten av jämställdhet mellan könen och egenmakt till alla kvinnor och flickor, både som ett mål för sig och som en pådrivande kraft i riktning mot demokrati, hållbarhet och en inkluderande utveckling, fred och säkerhet och de är överens om att samarbeta för att främja jämställdhet mellan könen, kvinnors och flickors fulla åtnjutande av alla mänskliga rättigheter samt egenmakt för dem, liksom för att säkerställa att hänsyn tas till genusperspektivet vid genomförandet av detta avtal. Parterna är överens om att utbyta goda metoder och utforska andra samarbetsformer och möjligheter att skapa synergi mellan sin genusrelaterade politik och sina program.

Artikel 22. Skydd av personuppgifter och den personliga integriteten. Parterna är överens om att utbyta synpunkter och information i syfte att främja en hög skyddsnivå för personuppgifter i enlighet med alla tillämpliga normer.

Enligt 10 § i grundlagen, som gäller skydd för privatlivet, utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt artikel 22 i avtalet verkar parterna för ett förenklat utbyte av personuppgifter mellan parterna i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar. Bestämmelsen om informationsutbyte har alltså inte skrivits i en förpliktande form. Det är dessutom värt att notera att informationsutbytet alltid baserar sig på parternas lagar och andra författningar. Artikeln i fråga kan inte anses höra till området för lagstiftningen.

Artikel 23. Rättsligt samarbete. Parterna ska förbättra det befintliga samarbetet i fråga om ömsesidigt rättsligt bistånd och utlämning med grund i relevanta internationella överenskommelser som de är bundna av. Det rättsliga samarbetet mellan parterna inbegriper också bland annat utbyte av information om rättssystem och lagstiftning.

Artikeln medför inga nya förpliktelser att vidta åtgärder, utan dessa baserar sig på andra internationella förpliktelser som parterna har förbundit sig till.

Det bör dock noteras att de finländska myndigheterna ger rättslig hjälp åt myndigheterna i en främmande stat i enlighet med vad som bestäms i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) eller vad som särskilt avtalats med staten i fråga. I lagen ingår endast ett fåtal bestämmelser om framställning av en begäran om rättshjälp till en främmande stat. I fråga om en främmande stats skyldighet att ge rättshjälp och formerna och förfarandena som ska iakttagas när så sker gäller internationella avtal och den främmande statens lag. Finland har bland annat förbundit sig till Europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 30/1981) och dess andra tilläggsprotokoll (FördrS 34/2014) och till konventionen om ömsesidig

rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater (FördrS 56/2004) och dess protokoll från år 2001 (FördrS 43/2005). Finland har dessutom ingått bilaterala överenskommelser om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål med Förenta staterna, Australien och Hongkong.

Bestämmelserna om utlämning från Finland ingår i lagen om utlämning för brott (456/1970). Lagen innehåller endast ett fåtal bestämmelser om utlämning till Finland. Främmande staters skyldighet att utlämna en person samt de former och förfaranden som ska iakttas vid utlämningen bestäms i enlighet med internationella avtal och lagstiftningen i respektive stat. Mellan Europarådets medlemsstater tillämpas den europeiska konventionen om utlämning för brott (FördrS 32/1971). Även vissa stater utanför Europarådet, såsom Israel, Korea och Sydafrika, har anslutit sig till konventionen. Utlämning mellan EU:s medlemsstater sker med stöd av rambeslutet om en europeisk arresteringsorder (EAW), som har satts i kraft i Finland genom lag (1286/2003). Mellan de nordiska länderna (Finland, Sverige, Danmark, Norge och Island) tillämpas en nordisk arresteringsorder (NAW), som också satts i kraft genom lag (1383/2007). Både vid tillämpning av EAW och NAW fattas beslut om utlämning från Finland av Helsingfors tingsrätt. Finland har dessutom ingått bilaterala avtal om utlämning med bland annat Förenta staterna, Kanada och Australien.

Till artikeln hänför sig en gemensam förklaring där det konstateras att Thailands regering ska vidta alla åtgärder som står till förfogande enligt landets lagar för att säkerställa att dödsstraff inte utdöms och om en domstol utdömer dödsstraff lämna en rekommendation om kunglig benådning.

Det är värt att notera att avtalet i sig inte innehåller några bestämmelser om dödsstraff. Det bör dock konstateras att enligt 7 § 2 mom. i grundlagen får ingen dömas till döden eller torteras eller utsättas för någon annan behandling som kränker människovärdet. Grundlagsbestämmelsen i fråga förbjuder entydigt och absolut inte bara verkställighet av dödsstraff utan också utdömande av dödsstraff i Finland (se GrUU 6/1997 rd, s. 3). Enligt 9 § 4 mom. i grundlagen får en utlämning inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Förbudet mot dödsstraff ingår i det sjätte och det trettonde tilläggsprotokollet till Europakonventionen och i det andra tilläggsprotokollet till konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, vilka Finland har ratificerat. Dessutom har Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ansett att dödsstraff under alla omständigheter också strider mot rätten till liv enligt artikel 2 och förbudet mot tortyr enligt artikel 3 i Europakonventionen (*Al-Saadoon and Mufdhi v. the United Kingdom*, 2.3.2010). Det är fråga om ett ovillkorligt förbud som det till exempel enligt artikel 15 i Europakonventionen inte är möjligt att avvika från ens under undantagsförhållanden.

Artikel 24. Konsulärt skydd. I artikeln samtycker Thailand till att de diplomatiska och konsulära myndigheterna i en representerad medlemsstat ska erbjuda skydd, på samma villkor som för medborgare från den medlemsstaten, till en medborgare i en medlemsstat som inte har någon ständig representation i Thailand som faktiskt är i stånd att i ett givet fall tillhandahålla konsulärt skydd.

Artikel 25. Samarbete om migration. Parterna bekräftar vikten av att förvalta migrationsflöden mellan sina territorier och avtalar om möjligheten att upprätta en dialog där alla migrationsrelaterade frågor av ömsesidigt intresse tas upp. Det fastställs att samarbetet mellan parterna grundar sig på behovsbedömning och samråd med varandra. I artikel 25.3 avtalar parterna om att på begäran och utan ytterligare formaliteter än resehandlingar och något annat som styrker medborgarskap återta sina medborgare som olagligen uppehåller sig på den andra partens territo-

rium. Parterna förbinder sig att utan dröjsmål förse sina medborgare med lämpliga resehandlingar så att artikel 25.3 kan tillämpas. I artikel 25.4 fastställs också att det finns möjlighet att föra förhandlingar om ett återtagandeavtal mellan EU och Thailand, om någondera parten anser det behövt.

Enligt artikeln ska parterna samarbeta i enlighet med parternas respektive internationella åtaganden samt deras respektive lagar och andra författningar.

Enligt 9 § 3 mom. i grundlagen får finska medborgare inte hindras att resa in i landet. Enligt grundlagens 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag och en utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Av artikeln följer inte någon skyldighet för en part att skicka en medborgare från den andra parten till landet i fråga.

Bestämmelser om handlingar som utfärdas för styrkande av rätten att resa finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om utfärdande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016).

Artikel 25.3 och 25.4 hör till området för lagstiftningen.

Artikel 26. Humanitärt samarbete. I artikeln är parterna överens om att sträva efter att samarbeta ytterligare i alla frågor som rör humanitärt samarbete och humanitärt bistånd, däribland i fråga om fördrivna personer och kapacitetsuppbyggnad till stöd för tjänstemän som arbetar med fördrivna personer i sina respektive regioner. Parterna är överens om att samarbeta på ett ömsesidigt godtagbart sätt från fall till fall, i enlighet med de respektive internationella standarder som är tillämpliga på parterna samt de humanitära principerna avseende medmänsklighet, opartiskhet, oberoende och neutralitet. Parterna är överens om att åta sig att stärka kopplingen mellan humanitära insatser och utvecklingssamarbete.

Artikel 27. Insatser mot organiserad brottslighet och korruption. Parterna är överens om att samarbeta för att bekämpa organiserad brottslighet, ekonomisk och finansiell brottslighet och korruption till exempel genom att genomföra tillämpliga internationella instrument som parterna anslutit sig till.

Artikel 28. Samarbete för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering. Parterna erkänner att det finns behov av samarbete i syfte att förebygga finansiering av terrorism samt penningtvätt. Samarbetet möjliggör utbyte av relevanta upplysningar inom ramen för parternas respektive lagar och andra författningar. Samarbetet ska också omfatta kapacitetsuppbyggnad, till exempel genom utbyte av god praxis samt utbildning, enligt överenskommelse mellan parterna.

Artikel 29. Samarbete på narkotikaområdet. Parterna är överens om att samarbeta för att minska de negativa följderna av tillgången på, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika samt narkotikamissbruk och att på ett bättre sätt förebygga avledning av narkotikaprekursorer. I former för samarbete som avtalas separat beaktas tillämpliga internationella konventioner och FN:s förklaringar. Parterna är också överens om att utbyta sakkunskap.

AVDELNING V: SAMARBETE PÅ ANDRA OMRÅDEN

Artikel 30. Mänskliga rättigheter. Parterna är överens om att samarbeta för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna inom särskilt överenskomna områden.

Artikel 31. Samarbete inom finansiella sektorn. Parterna är överens om att stärka samarbetet inom den finansiella sektorn och inser betydelsen av kapacitetsuppbyggnad.

Artikel 32. Dialog om makroekonomiska strategier. Parterna är överens om att utbyta information om och erfarenheter vad gäller ekonomisk utveckling och ekonomisk politik som förs inom ramen för regionalt ekonomiskt samarbete.

Artikel 33. God samhällsstyrning på skatteområdet. Parterna är överens om att stärka samarbetet på skatteområdet och åtar sig att följa principerna om god samhällsstyrning på skatteområdet. Bestämmelserna i artikeln är till sin karaktär sådana att de möjliggör och stöder det framtida samarbetet, och de innehåller inga egentliga förpliktelser att vidta åtgärder.

Artikel 34. Industripolitiskt samarbete och samarbete om små och medelstora företag. I artikeln fastställer parterna att de ska främja samarbetet på de industripolitiska områden som anses lämpliga i syfte att förbättra konkurrenskraften i små och medelstora företag. Samarbetet kan bland annat omfatta utbyte av information och erfarenheter, främjande av kontakter mellan ekonomiska aktörer och underlättande av verksamheten samt främjande av företags samhällsansvar.

Artikel 35. Underlättad företagssamverkan. Parterna är överens om att underlätta och stödja relevant samarbetsverksamhet som bedrivs i deras respektive privata sektorer.

Artikel 36. Samarbete om informations- och kommunikationsteknik. Parterna är överens om att utbyta synpunkter om informations- och kommunikationsteknikfrågor i syfte att främja den ekonomiska utvecklingen. Utöver dialog och utbyte av bästa praxis kan samarbetet också omfatta främjande av forskningssamarbete.

Artikel 37. Samarbete om vetenskap, teknik och innovation. Parterna är överens om att utveckla samarbetet inom vetenskap, teknik och innovation i överensstämmelse med parternas respektive lagar och andra författningar och på grundval av ömsesidighet. Tillsammans säkerställs ett tillräckligt skydd av immateriell äganderätt. Som möjliga samarbetsområden nämns bland annat bioteknik, cybersäkerhet, rymdteknik och förnybar energi. Som möjliga samarbetsformer nämns informationsutbyte, främjande av strategiskt forskningspartnerskap samt stöd till forskarutbildning och forskarutbyte. Parterna ska främja deltagande från sina respektive högre utbildningsanstalter, forskningscentrum och produktionssektorer.

Artikel 38 Klimatförändring. I artikeln anser parterna att klimatförändringar utgör ett existentiellt hot mot mänskligheten och bekräftar sitt åtagande att stärka de globala åtgärderna mot det hotet. I artikeln bekräftar parterna sitt åtagande att uppnå målen och syftena med Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet. Därför ska vardera parten faktiskt genomföra Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet. Parterna är överens om att sträva efter att stärka de globala insatserna mot klimatförändringarna och deras följder. Parterna enades också om att fördjupa samarbetet om politiken för att försöka mildra klimatförändringarna och underlätta anpassning till klimatförändringarnas negativa följder, däribland höjningen av havsytan, och för att ställa om sina ekonomier, även de ekonomiska flödena, till låga utsläpp av växthusgaser och en klimattålig utveckling i enlighet med Parisavtalet. I artikeln avtalar parterna om gemensamma mål.

Artikel 39. Energi. Parterna är överens om att sträva efter att förbättra samarbetet inom energisektorn i syfte att diversifiera energiförsörjningen och utveckla nya former av energi, främja energieffektivitet och överföring av teknik som syftar till hållbar energiproduktion och energi-användning, förbättra samarbetet i samband med anpassning till klimatförändringar samt utveckla kapacitetsuppbyggnad och underlätta investeringar inom energiområdet. Parterna är överens om att främja kontakter och, när så är lämpligt, gemensam forskning av ömsesidig nytta och anser det vara viktigt att arbeta på kopplingarna mellan tillgång till energitjänster till rimligt pris och en hållbar utveckling.

Artikel 40. Transport. Parterna är överens om att samarbeta inom områden av ömsesidigt intresse, inbegripet alla transportsätt och möjligheter till sammankoppling samt underlättande av rörligheten för varor och passagerare. Inom luftfartssektorn syftar samarbetet till att främja bland annat teknisk konvergens och konvergens i lagstiftningen, att minska utsläpp av växthus-gaser och att utveckla ekonomiska förbindelser. Inom sjötransportsektorn syftar samarbetet till att främja bland annat dialog och utbyte av synpunkter.

Artikel 41. Turism. Parterna är överens om att sträva efter att förbättra informationsutbytet och att fastställa bästa praxis i syfte att sörja för en balanserad och hållbar utveckling av turismen samt att utveckla samarbetet för att skydda naturen och kulturarvet.

Artikel 42. Utbildning och kultur. Parterna är överens om att främja utbildnings- och kultur-samarbete, kulturutbyte, kontakter mellan människor samt åtgärder och genomförandet av program inom högre utbildning och program för forskares rörlighet och utbildning. Parterna är också överens om att samråda och samarbeta i internationella forum och att främja principerna i FN:s organisation Unescos allmänna förklaring om kulturell mångfald.

Artikel 43. Miljö och naturresurser. Parterna bekräftar sitt åtagande att följa konventionen om biologisk mångfald, konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter samt resultaten från FN:s konferens om miljö och utveckling (1992) och senare toppmöten. Parterna är överens om att samarbeta med inriktning på att skydda och förbättra miljön i syfte att uppnå hållbar utveckling. Eventuella samarbetsområden är bland annat att öka miljömedvetenheten, att ta itu med klimatförändringens utmaningar, att stärka samarbetet avse-ende hållbar förvaltning av skogsresurser, att bekämpa olaglig handel med vilda djur och växter, att förbättra skyddet av havs- och kustmiljön och att förbättra luftkvaliteten.

Artikel 44. Världshavsförvaltning. I artikeln är parterna överens om att stärka dialogen och samarbetet i fråga om världshavsförvaltning i syfte att främja långsiktigt bevarande och hållbar förvaltning av levande marina resurser och marina ekosystem. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller bevarande, förvaltning och hållbart utnyttjande av levande marina resurser.

Artikel 45. Jordbruk, boskapskötsel, fiske och landsbygdsutveckling. Parterna är överens om att främja dialogen om jordbruk, djurhållning, fiske och landsbygdsutveckling. Parterna är också överens om att utbyta information om bland annat jordbrukspolitik, politik när det gäller djurskydd, växtförädlingsskydd, utveckling av databaser, utbildning, hållbar havs- och fiskepolitik samt bekämpning av olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.

Artikel 46. Hälsa. Parterna är överens om samarbete på hälso- och sjukvårdsområdet, i huvudsak med hjälp av informationsutbyte, utbyten, stipendie- och utbildningsprogram samt främjande av ett fullständigt och snabbt genomförande av internationella överenskommelser på hälsoområdet.

Artikel 47. Sysselsättning och sociala frågor. Parterna är överens om att stärka sitt samarbete på området sysselsättning och sociala frågor och att främja full och produktiv sysselsättning och anständigt arbete. Parterna bekräftar sitt åtagande att iaktta principerna i internationellt erkända grundläggande arbetsnormer och sociala normer. Samarbetet kan till exempel ske bland annat i form av särskilda program och projekt som parterna kommit överens om, eller i form av dialog, samarbete och initiativ på bilateral eller multilateral nivå.

Artikel 48. Statistik. Parterna är överens om att samarbeta för att främja kapacitetsuppbyggnad på statistikområdet samt harmonisering av statistiska metoder och statistisk praxis.

Artikel 49. Det civila samhället. I artikeln fastställs det att parterna inser det civila samhällets bidrag till stöd för samarbetet inom ramen för avtalet om partnerskap och samarbete och strävar efter dialog med det civila samhället.

AVDELNING VI: SAMARBETSFORMER

Artikel 50. Resurser för samarbete. I artikeln är parterna överens om att inom ramen för sin egen kapacitet avsätta lämpliga resurser för att de mål som anges i avtalet ska uppnås.

Artikel 51. Samarbete för tredjeländers utveckling. I artikeln är parterna överens om att inrätta en regelbunden dialog om sina respektive program för utveckling i tredjeländer. Parterna är överens om att samarbeta i gemensamma insatser i syfte att lämna bistånd för hållbar utveckling till Thailands grannländer och i kringliggande områden i sektorer som är relevanta för trilateralt samarbete.

AVDELNING VII: INSTITUTIONELL RAM

Artikel 52. Gemensam kommitté. I artikeln enas parterna om inrättandet av en gemensam kommitté, sammanträdesfrekvensen och möjligheten att upprätta arbetsgrupper som rapporterar till den gemensamma kommittén. Dessutom avtalas det om kommitténs uppgifter, bland annat att övervaka genomförandet av avtalet, att utfärda rekommendationer för hur målsättningarna för avtalet ska uppnås, att avgöra tvister som uppstår i samband med tolkningen av avtalet samt att utreda underlåtenhet att fullgöra åtaganden och samråda i syfte att finna en lösning i godo.

AVDELNING VIII: SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 53. Klausul om framtida utveckling. I artikeln konstateras det att parterna i samförstånd får utvidga detta avtal i syfte att fördjupa samarbetet, även genom att anta kompletterande avtal eller protokoll på särskilda områden, sektorer eller verksamheter. Sådana särskilda avtal eller protokoll ska utgöra en integrerad del av de övergripande bilaterala förbindelserna mellan parterna och ska omfattas av en gemensam institutionell ram. Vid avtalets genomförande får båda parter föreslå ett utvidgat samarbete, med beaktande av erfarenheterna från tillämpningen av detta avtal.

Artikel 54. Andra avtal. Enligt artikeln ska avtalet om partnerskap och samarbete inte påverka tillämpningen av åtaganden som ingåtts av endera parten i förhållande till tredjeländer och internationella organisationer. Därtill fastställs det att parterna får ingå särskilda avtal på de samarbetsområden som omfattas av avtalet om partnerskap och samarbete.

Artikel 55. Fullgörande av åtaganden. I artikeln finns det bestämmelser om följderna av att åtaganden enligt avtalet inte fullgörs. Enligt artikeln får den part som anser att avtalet har överträtts vidta lämpliga åtgärder, om gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning. Med lämpliga åtgärder avses alla proportionerliga åtgärder som rekommenderas av gemensamma kommittén eller tillfälligt upphävande, helt eller delvis, av detta avtal. Som sådana överträdelser av avtalet som kräver brådskande åtgärder betraktas underlåtenhet att fullgöra åtagandena enligt artiklarna 1.1 och 7.1.

Artikel 56. Underlättande. I artikeln avtalas det om att parterna i syfte att underlätta samarbetet inom ramen för avtalet ska bevilja tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver.

Artikel 57. Territoriell tillämpning. I artikeln fastställs det att avtalet ska tillämpas, å ena sidan, på det territorium där fördragen om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga och i enlighet med de villkor som fastställs i de fördragen och, å andra sidan, på Thailands territorium.

Artikel 58. Definition av parterna. I artikeln fastställs det att med avtalets parter avses EU eller dess medlemsstater, eller EU och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Thailand, å andra sidan.

Artikel 59. Ikraftträdande och provisorisk tillämpning. I artikeln fastställs det att avtalet träder i kraft trettio (30) dagar efter den dag då den sista av parterna anmäler till den andra parten att de nödvändiga interna rättsliga förfarandena slutförts. Dessutom får Thailand och EU helt eller delvis tillämpa detta avtal provisoriskt i enlighet med sina respektive interna förfaranden, i väntan på att avtalet träder i kraft.

Artikel 60. Löptid och uppsägning. I artikeln finns bestämmelser om tidpunkten för avtalets ikraftträdande, dess giltighetstid och förlängning samt om uppsägning av avtalet. Enligt artikeln är avtalet giltigt i fem år, varefter dess giltighetstid förlängs automatiskt med ytterligare på varandra följande perioder av ett år i taget.

Artikel 61. Ändringar. I artikeln fastställs det att avtalsparterna kan komma överens om ändringar i avtalet och att ändringarna får verkan från och med dagen för den sista skriftliga under rättelsen.

Artikel 62. Gemensamma förklaringar. I artikel är parterna överens om att de gemensamma förklaringarna i bilagan till detta avtal utgör en integrerad del av avtalet.

Artikel 63. Anmälningar. I artikeln avtalas om att Europeiska unionens råds generalsekretariat respektive Thailands utrikesministerium är de instanser till vilka anmälningar enligt artiklarna 59, 60 och 61 om ikraftträdande och uppsägning av avtalet ska göras.

Artikel 64. Giltiga texter. I artikeln fastställs de språk på vilka avtalet har upprättats samt att språken är lika giltiga.

7 Ikraftträdande

Avtalsparterna godkänner avtalet i enlighet med sina respektive förfaranden. Enligt artikel 59 träder avtalet i kraft trettio (30) dagar efter den dag då den sista av parterna anmäler till den andra parten att de nödvändiga interna rättsliga förfarandena slutförts.

Det föreslås att den lag som ingår i propositionen ska träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

Enligt artikel 59 får Thailand och EU helt eller delvis tillämpa avtalet provisoriskt i enlighet med sina respektive interna förfaranden, i väntan på att avtalet träder i kraft. Den provisoriska tillämpningen av avtalet ska få verkan trettio (30) dagar efter den dag då EU och Thailand har underrättat varandra om att deras respektive nödvändiga förfaranden har slutförts och vilka delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt. När Europeiska unionens råd fattade beslut om undertecknande av avtalet på unionens vägnar beslutade det genom sitt beslut (EU) 2022/2562 också om provisorisk tillämpning av avtalet. I beslutet fastställs vilka delar av avtalet som unionen ska tillämpa provisoriskt. Den provisoriska tillämpningen omfattar endast delar av avtalet som hör till unionens behörighet. Den provisoriska tillämpningen av avtalet har ännu inte inletts, eftersom Thailand ännu inte har godkänt avtalet. När det har erhållits, inleds den provisoriska tillämpningen 30 dagar från det.

Hittills har tolv EU-medlemsstater godkänt avtalet nationellt. Europeiska unionens råd fattar beslutet om ingående av avtalet på unionens vägnar, sannolikt först efter det att alla dess medlemsstater först har meddelat att de nationella förfarandena har slutförts. Europaparlamentet har gett sitt godkännande till ingående av avtalet i juni 2023. Thailands parlament har godkänt avtalet i augusti 2024.

8 Bifall av Ålands lagting

Avtalet innehåller bestämmelser som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till Ålands lagstiftningsbehörighet. Bestämmelser om sådana områden som hör till Ålands lagstiftningsbehörighet finns åtminstone i artikel 34 (industripolitiskt samarbete och samarbete om små och medelstora företag), artikel 40 (transport), artikel 42 (utbildning och kultur), artikel 43 (miljö och naturresurser), artikel 45 (jordbruk, djurhållning, fiske och landsbygdsutveckling), artikel 46 (hälsa), artikel 47 (sysselsättning och sociala frågor) och artikel 48 (statistik).

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet, behöver bifall av Ålands lagting i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen inhämtas för författningen om sättande i kraft av avtalet.

9 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

9.1 Behovet av riksdagens samtycke

Behörighetsfördelningen mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater

Det ramavtal om fördjupat partnerskap och samarbete som ingås mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan, är till sin karaktär ett så kallat blandat avtal. Bestämmelserna i avtalet hör dels till medlemsstaternas, dels till unionens exklusiva behörighet eller till unionens och dess medlemsstaters delade behörighet.

Enligt etablerad praxis godkänner riksdagen sådana avtal endast till den del de hör till Finlands behörighet (t.ex. GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd, GrUU 16/2004 rd och GrUU 24/2004 rd).

Det är svårt att i helt detalj utreda behörighetsfördelningen mellan unionen och dess medlemsstater när det gäller bestämmelser i sådana allmänt hållna och övergripande blandade avtal som motsvarar det föreliggande avtalet och som betonar samarbete mellan parterna. Behörighetsfördelningen anges inte heller i avtalsbestämmelserna. I rådets beslut (EU) 2022/2562 om under-tecknande och provisorisk tillämpning av avtalet har det å andra sidan angetts vilka bestämmelser som ska tillämpas provisoriskt i den mån de avser frågor som omfattas av unionens befogenhet, inklusive frågor som omfattas av unionens befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. På basis av beslutet kan Europeiska unionen anses ha befogenhet åtminstone i följande delar av avtalet: avdelning I, avdelning II, avdelning III, avdelning IV: artiklarna 20–23 och 25–29, avdelning V: artiklarna 30–32 och 34–49, avdelning VI, avdelning VII, avdelning VIII, gemensam förklaring om artikel 5 och gemensam förklaring om artikel 23 när det gäller bestämmelserna. Utanför den provisoriska tillämpningen faller med andra ord endast artikel 24 (Konsulärt skydd) och artikel 33 (God samhällsstyrning på skatteområdet), i fråga om vilka unionen inte har ansetts ha befogenhet och som därmed hör till medlemsstaternas exklusiva befogenhet.

Det är värt att notera att den materiella rättsliga grunden för beslutet om undertecknande och provisorisk tillämpning av avtalet är artikel 209 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt (EUF-fördraget), som gäller utvecklingssamarbete. I artikel 4.4 i EUF-fördraget, som hör till fördragets bestämmelser om befogenhetskategorier och befogenhetens karaktär, föreskrivs det bland annat att unionen när det gäller utvecklingssamarbete har befogenhet att vidta åtgärder och en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter. När det gäller området för utvecklingssamarbete kan EU och medlemsstaterna anses ha så kallad parallell befogenhet, och inom det tillämpas inte den grundläggande principen för områden med delad befogenhet, enligt vilken medlemsstaterna kan utöva sin befogenhet endast till den del EU inte har utövat sin egen befogenhet eller har beslutat att inte längre utöva den.

Bestämmelser som faller inom medlemsstaternas befogenhet ingår bland annat i avdelning I i avtalet, som innehåller bestämmelser om massförstörelsevapen, handeldvapen och lätta vapen, allvarliga brott som angår det internationella samfundet och bekämpning av terrorism. Även bestämmelserna i avdelning II om bilateralt, regionalt och internationellt samarbete faller inom medlemsstaternas befogenhet.

När det gäller avdelning III (Samarbete om handel och investeringar) kan medlemsstaterna anses ha befogenhet till den del bestämmelserna gäller andra utländska investeringar än direktinvesteringar.

Befogenheter för medlemsstaterna ingår likaså i avdelning IV, som gäller samarbete på området frihet, säkerhet och rättvisa (bland annat skydd av personuppgifter, rättsligt samarbete, konsulärt skydd, samarbete om migration, insatser mot organiserad brottslighet och korruption, penningtvätt och terrorismfinansiering, samarbete på narkotikaområdet).

I fråga om avdelning V (Samarbete på andra områden) kan det anses finnas omfattande befogenhet i frågor som gäller avdelningen (bland annat industripolitiskt samarbete och samarbete om små och medelstora företag, transport, miljö och naturresurser, beskattning, informations- och kommunikationsteknik, samarbete om vetenskap, teknik och innovation, jordbruk, djurhållning, fiske och landsbygdsutveckling, klimat, turism, utbildning och kultur, hälsoområdet, sysselsättning och sociala frågor, statistik och det civila samhället).

De gemensamma förklaringarna till avtalet om artiklarna 5 och 23 innehåller också bestämmelser som faller inom medlemsstaternas behörighet.

Avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bland annat för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis täcker riksdagens grundlagsenliga behörighet att godkänna internationella förpliktelser alla bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i internationella förpliktelser ska hänföras till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

Största delen av bestämmelserna i partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Thailand, å andra sidan, är allmänna till sin karaktär och möjliggör och stöder det framtida samarbetet, och de innehåller inga egentliga förpliktelser att vidta åtgärder. Således hör bestämmelserna inte heller till området för lagstiftningen.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 31/2001 rd om en regeringsproposition med anledning av ett avtal som EU och dess medlemsstater ingått med tredjeländer och som innehöll bestämmelser där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de internationella mänskliga rättigheterna ansett att generella och manifestbetonade bestämmelser där parterna bekräftar sina åtaganden att respektera de mänskliga rättigheterna inte påverkar innehållet i Finlands internationella förpliktelser eller förpliktelseernas omfattning när det gäller de mänskliga rättigheterna, och därför behövdes inte riksdagens samtycke till dem (se dessutom GrUU 45/2000 rd).

Grundlagsutskottet konstaterade dock i sitt utlåtande om EU:s externa avtal i fråga att vissa bestämmelser om mänskliga rättigheter, vilka fastställts som väsentliga delar av avtalet, hörde till området för lagstiftningen eftersom de ansågs få en bindande verkan av en ny typ i och med det samråds- och sanktionsförfarande som ingår i avtalet (GrUU 31/2001 rd). I avtalets artikel om samråds- och sanktionsförfarandet hade det uttryckligen skrivits in att avbrytande av tillämpning av avtalet ska ses som en sista utväg att ta till när den ena parten har brutit mot avtalsbestämmelsen om mänskliga rättigheter, demokratiska principer och rättsstatsprincipen, som har fastställts som en väsentlig del av avtalet. I avtalet ingick ett sanktionsförfarande av en viss typ också i fråga om andra bestämmelser än de som fastställts som väsentliga delar.

I artikel 1.1 i det nu aktuella avtalet konstateras det att respekten för de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, såsom de fastställs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i internationella instrument om mänskliga rättigheter som är tillämpliga på avtalsparterna, utgör en väsentlig del av avtalet. Även avtalets artikel 3.1 om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen har fastställts som en väsentlig del av avtalet. Enligt artikel 55.6 i avtalet får en överträdelse av avtalet leda till att den andra parten vidtar ”lämpliga åtgärder”, såsom att helt eller delvis tillfälligt upphäva tillämpningen av detta avtal eller av sådana särskilda avtal som avses i artikel 53.1. Dessutom bör det beaktas att enligt avtalet är överträdelse av avtalets väsentliga delar en sådan överträdelse av avtalet som kräver brådskande åtgärder. Det är värt att notera att ett tillfälligt upphävande av tillämpningen

i enlighet med vad som konstateras ovan inte är bundet endast till det aktuella avtalet, utan i fråga om överträdelse av väsentliga delar omfattar det också sådana andra ömsesidiga avtal mellan parterna genom vilka parterna utvidgar eller kompletterar detta avtal. Sådana särskilda avtal eller protokoll ska utgöra en integrerad del av de övergripande bilaterala förbindelserna mellan parterna och ska omfattas av en gemensam institutionell ram. Vidare bör det beaktas att de avtalsbestämmelser som fastställts som väsentliga delar har formulerats i en form som är mer bindande. Utifrån detta och med beaktande av grundlagsutskottets tolkningspraxis anses artiklarna 1.1 och 3.1 i avtalet höra till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 3.2 i avtalet ska parterna inrätta nationell exportkontroll, som inbegriper verkningfulla påföljder för försummelse av exportkontrollen. Enligt 80 § i grundlagen ska bestämmelser som gäller individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Enligt 8 § i grundlagen ska straffbara handlingar och straffet för dem föreskrivas på lagnivå. Sålunda hör bestämmelsen om upprätthållande av nationell exportkontroll samt påföljder till området för lagstiftningen. Bestämmelsen kräver dock inga nationella lagstiftningsåtgärder. Det har utfärdats nationella lagbestämmelser om exportkontroll i lagen om kontroll av export av produkter med dubbel användning (562/1996) och i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012).

Enligt avtalets artikel 25.3 om migration är parterna skyldiga att återta sina medborgare som uppehåller sig olagligen på den andra partens territorium. Enligt artikel 25.4 förbinder sig parterna att utfärda lämpliga resehandlingar så att artikel 25.3 kan tillämpas. Enligt 9 § 3 mom. i grundlagen får finska medborgare inte hindras att resa in i landet. Enligt grundlagens 9 § 4 mom. regleras rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet genom lag och en utlänning får inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Bestämmelser om handlingar som utfärdas för styrkande av rätten att resa finns i passlagen (671/2006) och bestämmelser om utfärdande av identitetskort finns i lagen om identitetskort (663/2016). Artikel 20.3 och 20.4 i avtalet innehåller följaktligen bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. De nämnda bestämmelserna förutsätter inte några ändringar av lagstiftningen.

9.2 Behandlingsordning

Eftersom avtalet inte innehåller bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen, kan avtalet enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner det i Bryssel den 14 december 2022 ingångna ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan, till den del det hör till Finlands behörighet.

Kläm 2

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 14 december 2022 ingångna ramavtalet om fördjupat partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Konungariket Thailand, å andra sidan, ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 31 oktober 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Utrikesminister Elina Valtonen

RAMAVTAL OM FÖRDJUPAT PARTNERSKAP OCH SAMARBETE MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN, OCH KONUNGARIKET THAILAND, Å ANDRA SIDAN

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad *EU*,

och

KONUNGARIKET BELGIEN,

REPUBLIKEN BULGARIEN,

TJECKIEN,

KONUNGARIKET DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND,

REPUBLIKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKEN GREKLAND,

KONUNGARIKET SPANIEN,

REPUBLIKEN FRANKRIKE,

REPUBLIKEN KROATIEN,

REPUBLIKEN ITALIEN,

REPUBLIKEN CYPERN,

REPUBLIKEN LETTLAND,

REPUBLIKEN LITAUEN,

STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG,

UNGERN,

REPUBLIKEN MALTA,

KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKE,

REPUBLIKEN POLEN,

REPUBLIKEN PORTUGAL,

RUMÄNIEN,

REPUBLIKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKEN SLOVAKIEN,

REPUBLIKEN FINLAND,
KONUNGARIKET SVERIGE,

Europeiska unionens medlemsstater, nedan kallade *medlemsstaterna*,

å ena sidan,

och

KONUNGARIKET THAILAND, nedan kallat *Thailand*,

å andra sidan,

nedan kallade *parterna*,

SOM TAR HÄNSYN TILL de vänskapsband som av tradition existerar mellan parterna och de nära historiska, politiska och ekonomiska band som förenar dem,

SOM FÄSTER särskild vikt vid fördjupade ömsesidiga förbindelser,

SOM BEKRÄFTAR den vikt de fäster vid de demokratiska principerna, samt de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som stadfästs i den allmänna förklaringen om mänskliga rättigheter vilken antogs av FN:s generalförsamling den 10 december 1948, samt i övriga relevanta internationella bestämmelser om mänskliga rättigheter,

SOM BEKRÄFTAR den vikt de fäster vid rättsstatsprincipen och principen om god samhällsstyrning samt sin önskan att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen för sina befolkningar, med full hänsyn till kraven på miljöskydd och principerna om hållbar utveckling samt till Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution nr 70/1 av den 25 september 2015,

SOM ÄR MEDVETNA OM Thailands ställning som utvecklingsland och som beaktar parternas respektive utvecklingsnivåer,

SOM ÄR MEDVETNA OM att det är nödvändigt att främja de begrepp och målsättningar som används i arbetet med icke-spridning och nedrustning via relevanta internationella och regionala instrument i syfte att motverka det hot som massförstörelsevapen utgör; att den av FN:s säkerhetsråd enhälligt antagna resolutionen 1540 (2004) understryker hela det internationella samfundets åtagande för att motverka spridning av sådana vapen; att Europeiska rådet den 12 december 2003 antog en strategi mot spridning av massförstörelsevapen och att Europeiska unionens råd den 17 november 2003 antog en EU-strategi i syfte att integrera icke-spridningspolitiken i EU:s förbindelser med tredjeländer; att Thailand i egenskap av medlem av Sydostasiatiska nationers förbund (Asean) är en av ursprungsundertecknarna av fördraget om en kärnvapenfri zon i Sydostasien, som undertecknades i Bangkok den 15 december 1995,

SOM INSER sambandet mellan nedrustning, vapenkontroll, fred och säkerhet samt utveckling och som noterar att närmare samarbete mellan parterna för att främja tillämpningen av relevanta internationella instrument kan leda till framsteg med genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling och en säkrare värld,

SOM BEAKTAR att parterna anser att terrorism är ett hot mot den globala säkerheten och att de önskar intensifiera sin dialog och sitt samarbete inom kampen mot terrorism i enlighet med FN:s relevanta resolutioner, i synnerhet FN:s säkerhetsråds resolution 1373 (2001), och som bekräftar att respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen ligger till grund för kampen mot terrorism,

SOM BEKRÄFTAR att allvarliga brott som angår det internationella samfundet inte får förbli ostraffade och att det är nödvändigt att genom åtgärder på nationell nivå och ett stärkt internationellt samarbete säkerställa att sådana brott lagförs,

SOM BEKRÄFTAR att de är fast beslutna att bekämpa allvarliga brott som angår det internationella samfundet,

SOM ÄR MEDVETNA OM betydelsen av det samarbetsavtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Filippinerna, Indonesien, Malaysia, Singapore och Thailand – medlemsländer i Sydostasiatiska nationers förbund - som undertecknades i Kuala Lumpur den 7 mars 1980 samt dess efterföljande anslutningsprotokoll,

SOM ÄR MEDVETNA OM betydelsen av att stärka sina befintliga förbindelser i syfte att fördjupa samarbetet och sin gemensamma önskan att befästa, fördjupa och diversifiera sina förbindelser på områden av ömsesidigt intresse, på grundval av respekten för suveränitet, jämlikhet, icke-diskriminering, respekt för den naturliga miljön och till ömsesidig nytta,

SOM ÄR MEDVETNA OM att parterna delar liknande ambitioner när det gäller att skapa resurseffektiva, inkluderande, innovativa, klimatneutrala och gröna ekonomier och att utbyte av erfarenheterna av att genomföra nationella strategier kan förbättra resultaten och påskynda genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling,

SOM UTTRYCKER sitt helhjärtade åtagande att främja hållbar utveckling i alla dess aspekter, däribland miljöskydd och ett effektivt samarbete mot klimatförändringen samt faktisk tillämpning av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar som antogs i Rio de Janeiro den 9 maj 1992 samt Parisavtalet som antogs i Paris den 12 december 2015 liksom ett faktiskt främjande och genomförande av internationellt erkända sociala och arbetsrättsliga normer,

SOM FÖRSÄKRAR på denna punkt att ingen får lämnas utanför,

SOM BETONAR vikten av fördjupade relationer och ett närmare samarbete på sådana områden som migration,

SOM BEKRÄFTAR sin önskan att i full överensstämmelse med åtgärder som vidtas regionalt förbättra sitt samarbete med utgångspunkt i gemensamma värderingar och ömsesidig nytta,

SOM ÄR MEDVETNA OM den vikt de fäster vid de principer och bestämmelser som reglerar internationell handel, i synnerhet de som fastställs i Marrakeshavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO), vilket utfärdades i Marrakesh den 15 april 1994, och vid behovet av att tillämpa dessa på ett insynsvänligt och icke-diskriminerande sätt,

SOM KONSTATERAR att om parterna, inom ramen för detta avtal, skulle besluta att ingå sådana särskilda avtal på området med frihet, säkerhet och rättvisa som får ingås av EU enligt avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, skulle bestämmelserna i sådana eventuella framtida särskilda avtal inte vara bindande för Irland, såvida inte EU parallellt med Irland med avseende på de tidigare bilaterala förbindelserna underrättar Thailand om att Irland binds av sådana eventuella särskilda avtal i egenskap av en del av EU på det sätt som anges i protokoll nr 21 om Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, vilket fogats till fördraget om Europeiska unionen och till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt; inte heller skulle eventuella efterföljande EU-interna åtgärder som antas i enlighet med den tidigare nämnda avdelningen i syfte att genomföra detta avtal vara bindande för Irland, om inte landet anmäler att det önskar delta i eller godta dessa åtgärder, i enlighet med protokoll nr 21,

SOM ÄVEN KONSTATERAR att sådana framtida särskilda avtal eller efterföljande EU-interna åtgärder skulle omfattas av protokoll nr 22 om Danmarks ställning, som är fogat till de nämnda fördragen,

HAR ENATS OM FÖLJANDE:

AVDELNING I

SYFTE OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDE

ARTIKEL 1

Allmänna principer

1. Respekten för de demokratiska principerna och för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, vilka stadfästs i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i andra relevanta internationella människorättsinstrument, samt för rättsstatsprincipen, ligger till grund för parternas inrikes- och utrikespolitik och utgör en väsentlig del av detta avtal.
2. Parterna bekräftar sitt åtagande att främja alla aspekter av en hållbar utveckling, samarbeta för att lösa problem i samband med klimatförändringarna och globaliseringen samt att bidra till Agenda 2030 för hållbar utveckling.
3. Parterna bekräftar sitt åtagande när det gäller Parisförklaringen om biståndseffektivitet, som antogs 2005, och är överens om att stärka samarbetet i syfte att ytterligare förbättra utvecklingsresultaten.
4. Parterna bekräftar den vikt de fäster vid principen om god samhällsstyrning och bekämpning av korruption på alla nivåer, med särskilt beaktande av sina internationella åtaganden.
5. Parterna är eniga om att deras respektive behov och kapacitet ska beaktas i all samarbetsverksamhet enligt detta avtal.

ARTIKEL 2

Samarbetets syften

Inom ramen för sitt väletablerade partnerskap är parterna överens om att inrätta framåtsyftande förbindelser med utgångspunkt i ett mer välstrukturerat och strategiskt perspektiv, gemensamma värderingar och frågor av gemensamt intresse samt att åta sig att föra en mångsidig dialog och ytterligare främja sitt samarbete på alla områden av gemensamt intresse. Parternas ansträngningar kommer särskilt att inriktas på följande:

- a) Stödja samarbete, såväl bilateralt som multilateralt, i alla relevanta regionala och internationella forum och organisationer som arbetar med frågor som omfattas av detta avtal.

- b) Upprätta samarbete för att motverka spridning av massförstörelsevapen.
- c) Upprätta en dialog om allvarliga brott som angår det internationella samfundet.
- d) Upprätta samarbete om förebyggande och bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet.
- e) Säkerställa gynnsamma förutsättningar för samt främja ökad och utvecklad handel och investeringar mellan parterna till ömsesidig nytta, med samtidig respekt för Världshandelsorganisationens principer och bestämmelser, på ett sätt som stödjer målen för hållbar utveckling och som främjar hållbara leveranskedjor och ansvarstagande affärsmetoder.
- f) Upprätta samarbete på alla handels- och investeringsrelaterade områden av gemensamt intresse i syfte att främja tillämpningen av WTO:s principer och bestämmelser, underlätta hållbara handels- och investeringsflöden samt förekomma och undanröja handels- och investeringshinder, på ett sätt som är förenligt med, kompletterar och understödjer nuvarande och framtida initiativ mellan EU och Asean och en hållbar utveckling.
- g) Upprätta samarbete på området frihet, säkerhet och rättvisa, även i fråga om rättsstatsprincipen samt rättsligt samarbete, skydd av personuppgifter, migration, samt kampen mot penningtvätt, mot organiserad brottslighet och mot olaglig narkotika.
- h) Upprätta samarbete på alla andra områden av gemensamt intresse, särskilt avseende makroekonomisk policy och finansinstitut, utvecklingsplanering, god samhällsstyrning på skatteområdet, insatser mot korruption, företagens samhällsansvar, industripolitik samt mikroföretag och små och medelstora företag, informationssamhället, vetenskap, teknik och innovation, en koldioxidsnål, cirkulär och grön ekonomi, bioekonomi, klimatförändringar, energi, transport, forskning och utveckling, utbildning, kultur, turism, mänskliga rättigheter, jämställdhet mellan könen, miljö och naturresurser, jordbruk och landsbygdsutveckling, hälso- och sjukvård, statistik, det kunskapsbaserade samhället, livsmedelssäkerhet, fytosanitära och veterinära frågor, sysselsättning och sociala frågor.
- i) Förbättra parternas deltagande i subregionala, regionala och trilaterala samarbetsprogram som är öppna för den andra partens deltagande.
- j) På olika sätt förbättra parternas roll och profil i den andra partens region, t.ex. med hjälp av kulturutbyten, informations- och kommunikationsteknik samt utbildning.
- k) Främja förståelsen människor emellan genom samarbete mellan olika icke-statliga organ såsom tankesmedjor, universitet, det civila samhället och medier med hjälp av seminarier, konferenser, ungdomsutbyten, övningar i cyberrymden, utbildningar, utbyten och annan verksamhet.

ARTIKEL 3

Massförstörelsevapen

1. Parterna anser att spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen, till statliga likaväl som till icke-statliga aktörer, är ett av de allvarligaste hoten mot internationell stabilitet och säkerhet. Parterna är överens om att samarbeta och bidra till kampen mot spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iakttä och på nationell nivå fullgöra sina befintliga åtaganden enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning samt andra relevanta internationella åtaganden inom ramen för FN-systemet, däribland resolutioner från FN:s säkerhetsråd. Parterna är eniga om att denna bestämmelse utgör en väsentlig del av detta avtal.
2. Parterna är vidare överens om att samarbeta och bidra till att motverka spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen samt att främja tillämpningen om internationella bestämmelser om avrustning genom att:
 - a) vidta åtgärder för anslutning och full tillämpning av alla andra relevanta internationella instrument,

b) i enlighet med sina respektive internationella åtaganden förbättra de nationella exportkontrollerna och kontrollera export och transitering av varor med anknytning till massförstörelsevapen, däribland kontroller av slutanvändningen av varor och teknik med dubbla användningsområden när det är lämpligt, säkerställa efterlevnaden med hjälp av verkningfulla rättsliga eller administrativa medel, inklusive verkningfulla påföljder och förebyggande åtgärder mot överträdelser av exportkontrollerna, samt i synnerhet genom samarbete och kapacitetsuppbyggnad,

c) främja fullständig och faktisk tillämpning av fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen som undertecknades i London, Moskva och Washington D.C. den 1 juli 1968 och som inte bara utgör grundvalen för det internationella systemet för icke-spridning och nedrustning utan också är ett viktigt inslag i utvecklingen av användning av kärnkraft för fredliga syften, tillämpningen av konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring (BTV-konventionen) som undertecknades i London, Moskva och Washington D.C. den 10 april 1972 samt tillämpningen av konvention om förbud mot utveckling, produktion, lagring och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring som undertecknades i Paris och New York den 13 januari 1993.

3. Parterna är överens om att inrätta en regelbunden dialog som ska åtfölja och underbygga de delar som avses i punkt 2 a–c i detta avtal. Denna dialog kan föras på regional nivå.

ARTIKEL 4

Handeldvapen och lätta vapen samt andra konventionella vapen

1. Parterna är medvetna om att olaglig tillverkning, överföring och omsättning av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, samt överdriven anhopning, bristfällig hantering av lager, otillräcklig säkerhet och okontrollerad spridning av handeldvapen och lätta vapen, som har vittgående humanitära och socioekonomiska konsekvenser, fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot fred och internationell säkerhet, och mot en hållbar utveckling på individuell, lokal, nationell, regional och internationell nivå.

2. Parterna är överens om att iaktta och fullgöra sina respektive åtaganden att bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, inom ramen för befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt sina åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området, såsom FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, som antogs av FN:s generalförsamling den 20 juli 2001.

3. Parterna är medvetna om vikten av att ha nationella system för kontroll av överföringen av konventionella vapen i enlighet med parternas internationella åtaganden samt målet och syftet med vapenhandelsfördraget, som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution nr 67/234B av den 2 april 2013. Parterna är medvetna om vikten av att tillämpa sådana kontroller på ett ansvarsfullt sätt, som ett bidrag till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet, och till en minskning av mänskligt lidande samt förebyggande av spridning av konventionella vapen. Parterna är överens om att stärka dialogen och samarbetet på området exportkontroller.

4. Parterna är överens om att stärka sitt samarbete och eftersträva samordning, komplementaritet och synergi i sina ansträngningar avseende förebyggande och utrotande av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, och avseende överföring av konventionella vapen och nationella system för kontroll av import och export av konventionella vapen.

ARTIKEL 5

Allvarliga brott som angår det internationella samfundet

Parterna bekräftar att allvarliga brott som angår det internationella samfundet inte bör förbli ostraffade och att lagföring av sådana brott bör säkerställas med hjälp av nationella och internationella åtgärder, beroende

på vad som är lämpligt, och ett förstärkt internationellt samarbete i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar.

ARTIKEL 6

Samarbete för att förebygga och bekämpa terrorism

1. Parterna bekräftar vikten av att bekämpa terrorism med full respekt för rättsstatsprincipen, internationell rätt, i synnerhet Förenta nationernas stadga, som undertecknades i San Francisco den 26 juni 1945 och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt. Med beaktande av den globala strategin för terrorismbekämpning i FN:s generalför-samlings resolution nr 60/288 av den 8 september 2006, i dess senaste lydelse, samt EU:s och Aseans gemensamma förklaring om samarbete för bekämpning av terrorism vilken antogs den 28 januari 2003 är parterna inom denna ram överens om att samarbeta för att förebygga och motverka alla former och uttryck för terrorism.

2. Detta ska särskilt ske genom att parterna

- a) tar full hänsyn till genomförandet av resolution nr 1267 (1999), 1373 (2001), 1822 (2008), 2242 (2015), 2396 (2017) och 2462 (2019) från FN:s säkerhetsråd och andra relevanta FN-resolutioner, internationella konventioner och instrument,
- b) utbyter information om terroristgrupper och enskilda terrorister och deras stödnätverk i enlighet med internationell rätt och parternas respektive lagar och andra författningar,
- c) samarbetar när det kommer till verktyg, däribland med avseende på utrustning, och metoder som kan användas för att bekämpa terrorism, inklusive teknik och utbildning, och utbyter erfarenheter av att förebygga terrorism och rekrytering till terrorism,
- d) samarbetar för att fördjupa det internationella samförståndet om kampen mot terrorism och terrorismfinansiering samt mot missbruk av informationsteknik i terrorsyften samt verkar för en snar överenskommelse om en övergripande konvention om internationell terrorism, som är avsedd att komplettera de befintliga FN-instrumenten och andra tillämpliga instrument för bekämpning av terrorism, och
- e) utbyter bästa praxis avseende skyddet av de mänskliga rättigheterna i kampen mot terrorism.

AVDELNING II

BILATERALT, REGIONALT OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

ARTIKEL 7

Samarbete i regionala och internationella organisationer

1. Parterna åtar sig att samarbeta och utbyta synpunkter inom regionala och internationella forum och organisationer, i synnerhet Förenta nationerna och dess specialiserade byråer och organ, inklusive men inte begränsat till Internationella arbetsorganisationen (ILO), dialogen mellan Asean och EU, i synnerhet inom ramen för det strategiska partnerskapet mellan Asean och EU, Aseans regionala forum (ARF) samt Asien–Europa-mötet (Asem).

2. Parterna åtar sig att samarbeta och utbyta synpunkter om ekonomiska och därmed sammanhängande frågor i regionala och internationella forum och organisationer, däribland bland annat Asien–Europa-mötet (Asem), Förenta nationernas konferens om handel och utveckling, Världshandelsorganisationen (WTO) och Världspannsorganisationen för den intellektuella äganderätten.

ARTIKEL 8

Bilateralt och regionalt samarbete

1. Inom varje område som berörs av dialogen och samarbetet inom ramen för detta avtal kommer parterna, med samtidig hänsyn till frågor som drivs inom ramen för ett bilateralt samarbete, att verkställa åtgärderna bilateralt eller regionalt, eller genom en kombination av båda ramarna. Parternas val av lämplig ram kommer att göras i syfte att uppnå största möjliga verkan och stärka alla berörda parter deltagande, samtidigt som man kommer att eftersträva bästa möjliga bruk av tillgängliga resurser, ta hänsyn till den politiska och institutionella genomförbarheten samt säkerställa samverkan med annan verksamhet där EU och Aseans medlemsstater deltar.

2. Parterna får vid behov besluta att ge finansiellt stöd till samlingsverksamheter på de områden som omfattas av detta avtal eller samlingsverksamheter med anknytning till avtalet, i enlighet med sina respektive finansiella förfaranden och resurser. Sådant samarbete kan omfatta utbildningsprogram, arbetsgrupper och seminarier, expertutbyten, studier och annan verksamhet som parterna kommer överens om.

AVDELNING III

SAMARBETE OM HANDEL OCH INVESTERINGAR

ARTIKEL 9

Allmänna principer

1. Parterna ska föra en dialog om bilaterala och multilaterala handelsfrågor och handelsrelaterade frågor i syfte att stärka de bilaterala handelsförbindelserna och främja framsteg i det multilaterala handelssystemet på ett sätt som stödjer målet om hållbar utveckling.

2. Parterna förpliktar sig att i största möjliga utsträckning och till ömsesidig nytta främja utveckling och diversifiering av handeln mellan sig i enlighet med WTO:s principer och bestämmelser. Parterna åtar sig att förbättra villkoren för marknadstillträde genom att vidta åtgärder i syfte att förbättra insynen, med hänsyn till det arbete som bedrivs av internationella organisationer på det området.

3. Parterna ska hålla varandra underrättade om utvecklingen av handelspolitiska och handelsrelaterade frågor samt andra därmed sammanhängande frågor, såsom jordbrukspolitik, livsmedelssäkerhet, icke-tariffära åtgärder, konsumentpolitik och miljöpolitik, inklusive avfallshantering.

4. Parterna ska främja dialog och samarbete i syfte att utveckla sin handel och sina investeringsförbindelser, även genom att exempelvis lösa handelsrelaterade problem på de områden som avses i artiklarna 10–19 i det här avtalet.

ARTIKEL 10

Sanitära och fytosanitära frågor

1. Parterna ska samarbeta om livsmedelssäkerhet samt sanitära och fytosanitära frågor i syfte att skydda människors, djurs eller växters liv eller hälsa på sina territorier.

2. Parterna ska diskutera och utbyta information om sina respektive åtgärder i enlighet med WTO-avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder, vilket trädde i kraft när WTO inrättades den 1 januari 1995, normerna i den internationella växtskyddskonvention som undertecknades i Rom den 6 december 1951, Världsgesundhetsorganisationen för djurhälsa och Codex Alimentarius-kommissionen.

3. Parterna är överens om att samarbeta om kapacitetsuppbyggnad i sanitära och fytosanitära frågor. En sådan kapacitetsuppbyggnad ska utformas enligt vardera partens behov och genomföras i syfte att hjälpa parterna att efterkomma motpartens rättsliga rammar.

4. På någondera partens begäran ska parterna snarast inleda en dialog om sanitära och fytosanitära frågor, för att överväga sanitära och fytosanitära frågor och andra därmed sammanhängande brådskande frågor.

5. Parterna ska utse kontaktpunkter för kommunikation om frågor som omfattas av denna artikel.

6. Parterna fäster stor vikt vid samarbete på sanitära och fytosanitära området.

ARTIKEL 11

Hållbara livsmedelssystem

1. Parterna ska samarbeta för att främja en global omställning till hållbara livsmedelssystem.
2. Parterna ska främja dialog, kapacitetsuppbyggnad och ett nära samarbete i frågor av gemensamt intresse för att främja hållbara livsmedelssystem i enlighet med FN:s mål för hållbar utveckling. Dessa frågor kan bland annat omfatta följande:
 - a) Minskning av livsmedelssystemens miljö- och klimatpåverkan.
 - b) Hållbart jordbruk och livsmedelssystem i alla steg av livsmedelskedjan, däribland agroekologi, ekologisk produktion, minskad användning och risker med bekämpningsmedel, djurskydd och antimikrobiell resistens.) Minskade livsmedelsförluster och minskat matsvinn inom hela livsmedelskedjan.
 - d) Bekämpning av livsmedelsbedrägerier.
3. Parterna ska utse kontaktpunkter för kommunikation om frågor som omfattas av denna artikel.
4. Parterna fäster stor vikt vid samarbete på området för hållbara livsmedelssystem.

ARTIKEL 12

Tekniska handelshinder

1. Parterna ska främja användningen av internationella standarder och internationella ackrediteringssystem samt ska utbyta information om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse, även inom ramen för WTO-avtalet om tekniska handelshinder, vilket trädde i kraft när WTO inrättades den 1 januari 1995.
2. Parterna ska stärka sitt samarbete i fråga om standarder, tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse, inklusive teknisk kapacitetsuppbyggnad och samarbete i syfte att efterkomma åtgärder avseende tekniska handelshinder.
3. Parterna ska utse en kontaktpunkt för att samordna informationsutbytet och samarbetet i enlighet med denna artikel samt för att underlätta ansträngningarna i parternas samarbete om regelverk.

ARTIKEL 13

Tullsamarbete och **förenklade handelsprocedurer**

1. Parterna ska utbyta erfarenheter och undersöka möjligheterna att förenkla import, export och andra tullförfaranden, öka insynen i handelsbestämmelser, och utveckla tullsamarbetet, även effektiva system för ömsesidigt administrativt bistånd. Parterna ska samarbeta i syfte att underlätta tillämpningen av WTO-avtalet om förenklade handelsprocedurer som trädde i kraft den 22 februari 2017. Parterna kommer att lägga särskild vikt vid att öka säkerheten inom internationell handel, bland annat när det gäller transporttjänster, och vid att säkerställa en balans mellan intresset av förenklade handelsprocedurer respektive effektiva kontroller och bekämpning av tullrelaterade bedrägerier och oriktigheter.
2. Utan att det hindrar att andra samarbetsformer tillämpas enligt detta avtal uttrycker parterna intresse för att i framtiden överväga att ingå ett protokoll om tullsamarbete och ömsesidigt bistånd, inom den institutionella ram som fastställs genom detta avtal.

ARTIKEL 14

Antidumpning

1. Parterna bekräftar sina rättigheter och skyldigheter enligt artikel VI i det allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt 1994) och WTO-avtalet om tillämpning av artikel VI i Gatt 1994, särskilt artikel 15 i detta.
2. Parterna fäster stor vikt vid samarbete på antidumpningsområdet.

ARTIKEL 15

Investeringar

Parterna ska främja ett ökat investeringsflöde genom att utveckla ett attraktivt och gynnsamt klimat för ömsesidiga investeringar på grundval av en fortlöpande dialog som tar sikte på att öka förståelsen för och samarbetet om investeringsfrågor, utforska administrativa mekanismer för att underlätta investeringsflödena och främja insyn, öppenhet och icke-diskriminering av investerare i parternas respektive lagar och andra författningar.

ARTIKEL 16

Konkurrenspolitik

1. Parterna ska främja faktiskt antagande och tillämpning av konkurrensbestämmelser och informationsspridning till stöd för insyn och rättslig förutsebarhet för företag som är verksamma på den andra partens marknad, i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar.
2. Båda parter strävar efter att samarbeta på gemensamt överenskomna områden för att förbättra den ömsesidiga förståelsen av varandras lagstiftning och policy på konkurrensområdet.

ARTIKEL 17

Tjänster

Parterna ska inleda en fortlöpande dialog som i synnerhet inriktas på att utbyta information om parternas respektive regelverk, att främja tillträdet till den andra partens marknad, att öka tillgången till kapital och teknik samt att främja handeln med tjänster mellan de båda parternas regioner och på marknader i tredjeland.

ARTIKEL 18

Immateriella rättigheter

1. Parterna ska utbyta information och erfarenheter i fråga om praxis, främjande, spridning, effektivisering, förvaltning, skydd och effektiv tillämpning av immateriella rättigheter, förebyggande av missbruk av dessa rättigheter samt kampen mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning, särskilt med hjälp av tullsamarbete och andra lämpliga samarbetsformer samt stärka skyddet av dessa rättigheter på ett sätt som överenskommit mellan parterna. I enlighet med sina respektive lagar och andra författningar och på ett sätt som är förenligt med relevanta internationella överenskommelser som parterna anslutit sig till kommer parterna att samarbeta fullt ut om tillämpningen av immaterialrätt och skydd av patent, geografiska beteckningar, varumärken, upphovsrätt, industriell formgivning samt skydd av växtsorter.
2. Parterna ska ge varandra tekniskt bistånd på det immaterialrättsliga området och ska bistå varandra när det gäller att förbättra skyddet, efterlevnaden, användningen och kommersialiseringen av immateriella rättigheter mot bakgrund av de europeiska erfarenheterna, och öka kunskapsspridningen på detta område.
3. Parterna är medvetna om och bekräftar sina åtaganden i fråga om Dohaförklaringen om Trips-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter och folkhälsan som antogs i Doha den 14

november 2001. Parterna ska efterleva och bidra till genomförandet av WTO:s allmänna råds beslut av den 30 augusti 2003 om punkt 6 i Dohaförklaringen om Tripsavtalet och folkhälsan samt protokollet om ändring av Tripsavtalet som antogs i Genève den 6 december 2005.

ARTIKEL 19 Digital handel

1. Parterna ska utbyta information om bestämmelser avseende digital handel i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar; informationsutbytet ska beröra
 - a) erkännande och underlättande av driftskompatibla elektroniska förtroende- och autentiserings-tjänster,
 - b) behandling av direktmarknadsföringskommunikation,
 - c) konsumentskydd, och
 - d) övriga frågor som är relevanta för att utveckla elektronisk handel.
2. Medvetna om den digitala handelns globala karaktär, bekräftar parterna vikten av ett aktivt deltagande i multilaterala forum för att främja den digitala handelns utveckling.

AVDELNING IV

SAMARBETE PÅ OMRÅDET FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA

ARTIKEL 20

Rättsstatsprincipen

1. I samarbetet inom ramen för denna avdelning ska parterna fästa särskild vikt vid att främja rättsstatsprincipen och säkerställa lika tillgång till rättslig prövning för alla. Parterna kommer att samarbeta fullt ut till ömsesidig nytta med avseende på hur de rättsvårdande och rättskipande institutionerna fungerar.
2. Samarbetet mellan parterna kommer också att omfatta utbyte av information om rättssystem och lagstiftning.

ARTIKEL 21

Jämställdhet mellan könen och egenmakt för kvinnor och flickor

1. Parterna inser vikten av jämställdhet mellan könen och egenmakt till alla kvinnor och flickor, både som ett eget mål och som en pådrivande kraft i riktning mot demokrati, hållbarhet och en inkluderande utveckling, fred och säkerhet.
2. Parterna ska samarbeta för att främja jämställdhet mellan könen, kvinnors och flickors fulla åtnjutande av alla mänskliga rättigheter samt egenmakt för dem, liksom för att säkerställa att hänsyn tas till genusperspektivet vid genomförandet av detta avtal.
3. Parterna ska utbyta goda metoder och utforska andra samarbetsformer och möjligheter att skapa synergi mellan sin genusrelaterade politik och sina program i enlighet med internationella standarder och internationella åtaganden som är bindande för parterna, såsom konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor vilken antogs av FN:s generalförsamling den 18 december 1979, handlingsplanen från Peking som antogs vid den fjärde internationella kvinnokonferensen i Beijing den 15 september 1995, handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) samt resultaten från dess översynskonferenser, Agenda 2030 för hållbar utveckling och resolution 1325 (2000) från FN:s säkerhetsråd och dess efterföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

ARTIKEL 22

Skydd av personuppgifter och den personliga integriteten

1. Parterna är överens om att samarbeta för att uppnå ett gott skydd av personuppgifter och den personliga integriteten samt effektiv efterlevnad, i enlighet med sina åtaganden enligt internationella bestämmelser om mänskliga rättigheter och andra internationella rättsliga instrument på detta område, för att därigenom verka för ett förenklat utbyte av personuppgifter mellan parterna som ett centralt inslag i vidareutvecklingen av handelsförbindelserna och samarbetet mellan de rättsvärdande myndigheterna i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar.
2. Samarbetet om skydd av personuppgifter omfattar bland annat tekniskt och juridiskt bistånd i form av utbyte av information och bästa praxis, utbildning och expertis, samt främjande av fördjupat samarbete mellan parternas respektive tillsynsmyndigheter, även i multilaterala forum.

ARTIKEL 23

Rättsligt samarbete

1. Parterna ska förbättra det befintliga samarbetet i fråga om ömsesidigt rättsligt bistånd och utlämning med grund i relevanta internationella överenskommelser som de är bundna av. Parterna ska när det är lämpligt stärka befintliga mekanismer och överväga att utveckla nya mekanismer för att underlätta internationellt samarbete på detta område, framför allt genom närmare förbindelser i fråga om relevanta internationella nätverk för rättsligt samarbete.
2. Parterna kommer att sträva efter att utveckla det civilrättsliga samarbetet mellan domstolarna, särskilt med avseende på deras åligganden i enlighet med multilaterala konventioner om civilrättsligt samarbete, såsom konventionerna från Haagkonferensen för internationell privaträtt.
3. Parterna ska när det är lämpligt samarbeta för att främja säker och effektiv överföring av relevanta rättsliga handlingar, och bevisupptagning samt förhandlingar med hjälp av videokonferenssystem, samt skydd av personuppgifter inom ramen för internationellt rättsligt samarbete.

ARTIKEL 24

Konsulärt skydd

Parterna är överens om att inrätta ett regelbundet utbyte i syfte att ytterligare underlätta tillhandahållandet av konsulärt skydd och om att samordna sina ansträngningar i fråga om konsulärt bistånd, i synnerhet vid kriser.

ARTIKEL 25

Samarbete om migration

1. Parterna bekräftar vikten av fördjupade åtaganden i alla frågor som rör migration, inklusive laglig migration inom ramen för EU:s och nationella befogenheter, förvaltningen av migrationsflöden avseende irreguljär migration, bakomliggande orsaker till irreguljär migration, internationellt skydd samt förebyggande och bekämpande av irreguljär migration, människosmuggling och människohandel.
2. Parterna ska samarbeta på ett ömsesidigt godtagbart och samlat sätt, i enlighet med parternas respektive internationella åtaganden samt deras respektive lagar och andra författningar i kraft. Samarbetet kommer bland annat att inriktas på följande:
 - a) Åtgärder mot de bakomliggande orsakerna till olaglig migration.
 - b) Utveckling av bestämmelser och praxis som syftar till att ge internationellt skydd till människor som behöver det i enlighet med internationell rätt, med samtidig respekt för principerna om non-refoulement, humanitet, internationell solidaritet och samverkan samt fördelning av bördor och ansvar.
 - c) Bestämmelser om mottagande samt om rättigheter och status för personer som tagits emot i enlighet med bestämmelserna, rättvis behandling av utländska medborgare som lagligen vistas i landet, utbildning samt åtgärder för att motverka rasism och främlingsfientlighet.

d) Upprätta en verkningsfull och förebyggande politik mot irreguljär migration, smuggling av migranter och människohandel i enighet med Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution nr 55/25 av den 15 november 2000 samt dess protokoll vilka har trätt i kraft i förhållande till parterna, däribland metoder för att bekämpa nätverk av smugglare, för att störa kriminella nätverk som ägnar sig åt människohandel och för att skydda offren.

e) Återvändande, helst frivilligt, under säkra, humana förhållanden och i värdiga former, av personer som olagligen uppehåller sig i ett land, inbegripet stöd till deras frivilliga och varaktiga återvändande, samt återtagande av dessa personer i enlighet med punkt 3 i denna artikel.

f) Frågor som fastställts vara av gemensamt intresse på området viseringar och resehandlingars säkerhet.

g) Frågor som fastställts vara av gemensamt intresse på området gränsförvaltning.

3. Inom ramen för samarbetet om förebyggande och kontroll av olaglig migration, och utan att det påverkar behovet av att skydda offer för människohandel, har parterna vidare enats om följande:

a) Thailand ska återta alla sina medborgare som inte uppfyller, eller inte längre uppfyller, gällande villkor för inresa till, vistelse eller bosättning på någon av medlemsstaternas territorium, på denna medlemsstats begäran och utan ytterligare formaliteter eller onödigt dröjsmål.

b) Varje medlemsstat i unionen ska återta alla sina medborgare som inte uppfyller, eller inte längre uppfyller, gällande villkor för inresa till, vistelse eller bosättning på Thailands territorium, på Thailands begäran och utan ytterligare formaliteter eller onödigt dröjsmål.

c) Medlemsstaterna och Thailand ska utfärda resehandlingar i dessa syften. Om inga handlingar eller något annat som styrker medborgarskapet kan uppvisas, ska den behöriga diplomatiska eller konsulära beskickningen i den berörda medlemsstaten eller Thailand, på begäran av Thailand eller den berörda medlemsstaten, samarbeta till fullo för att utan dröjsmål fastställa vederbörandes medborgarskap.

4. Som ett led i samråden om migrationsfrågor är parterna överens om att inleda en dialog om återtagande som, på någondera partens begäran, under rätt omständigheter kan leda till att ett avtal ingås om återtagande och användning av EU:s resehandlingar.¹ Parterna kan även överväga att inleda en dialog om att underlätta rörligheten för personer som, på någondera partens begäran, under rätt omständigheter kan leda till att ett avtal ingås om viseringslättnader för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och i Thailand.

ARTIKEL 26

Humanitärt samarbete

Parterna strävar efter att samarbeta ytterligare i alla frågor som rör humanitärt samarbete och humanitärt bistånd, däribland i fråga om fördrivna personer och kapacitetsuppbyggnad till stöd för tjänstemän som arbetar med fördrivna personer i sina respektive regioner. Parterna ska samarbeta på ett ömsesidigt godtagbart sätt från fall till fall, i enlighet med de respektive internationella standarder som är tillämpliga på parterna samt de humanitära principerna avseende medmänsklighet, opartiskhet, oberoende och neutralitet. Dessa ansträngningar bör även fortsättningsvis bedrivas enligt en övergripande hållning och förståelse av de bakomliggande orsakerna till förflyttningar samt sökandet efter hållbara lösningar. Parterna åtar sig att stärka kopplingen mellan humanitära insatser och utvecklingssamarbete.

ARTIKEL 27

Insatser mot organiserad brottslighet och korrupktion

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1953 av den 26 oktober 2016 om inrättandet av en europeisk resehandling för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och om upphävande av rådets rekommendation av den 30 november 1994 (EUT L 311, 17.11.2016, s. 13), inbegripet alla senare ändringar därav.

Parterna är överens om att samarbeta för att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet, ekobrottslighet, grov brottslighet¹ och korruption samt sexuellt utnyttjande av barn. Samarbetet syftar i synnerhet till att genomföra och främja relevanta internationella standarder och rättsliga instrument som parterna anslutit sig till, såsom Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll samt FN:s konvention mot korruption, som antogs genom FN:s generalförsamlings resolution nr 58/4 av den 31 oktober 2003.

ARTIKEL 28

Samarbete för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering

1. Parterna är överens om behovet av att, i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar, verka för och samarbeta om sätt att effektivt förebygga och motverka att deras finansiella system utnyttjas för penningtvätt och terrorismfinansiering.
2. Parterna är överens om att samarbeta för att utveckla och tillämpa lagar, bestämmelser och förordningar för att bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering, på ett sätt som är förenligt med de standarder som utvecklats av internationella organ som är verksamma på det området, såsom arbetsgruppen för finansiella åtgärder.
3. Samarbetet i enlighet med denna artikel ska även syfta till att främja utbyte av relevant information i enlighet med deras respektive lagar och andra författningar.

ARTIKEL 29

Samarbete på narkotikaområdet

1. Parterna ska samarbeta för att, i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar, säkerställa en heltäckande, erfarenhetsbaserad, balanserad och integrerad hållning som bygger på effektivt samarbete och samordning mellan behöriga myndigheter, även sådana som verkar på områden som hälsa, rättvisa och inrikespolitik samt på andra relevanta områden, i syfte att minska tillgång till, smuggling av och efterfrågan på olaglig narkotika samt för att minska påverkan av sådan narkotika på missbrukare och samhället i stort, liksom för att uppnå en effektivare förebyggande politik i fråga om narkotika och förebygga spridning av prekursorer, däribland så kallade designade prekursorer som används för olaglig tillverkning av narkotiska och psykotropa ämnen och nya psykoaktiva substanser.
2. Parterna ska gemensamt enas om vilka samarbetsformer som ska användas för att uppnå de syften som avses i punkt 1. Åtgärderna ska bygga på gemensamt överenskomna principer som fastställs i FN:s konventioner om narkotikakontroll och i parternas respektive internationella åtaganden avseende narkotikakontroll.
3. Samarbetet på narkotikaområdet mellan parterna ska bland annat omfatta tekniskt och administrativt bistånd, utbildning av personal, medicinsk forskning samt utbyte av information och erfarenheter av att använda it-teknik för läkemedelskontroll och av innovativa lösningar avseende läkemedelspolitiken, det rättsliga och brottsbekämpande samarbetet eller förebyggande åtgärder mot spridning av prekursorer, däribland så kallade designade prekursorer som används för olaglig tillverkning av narkotiska och psykotropa ämnen och nya psykoaktiva substanser. Parterna får enas om att utvidga samarbetet även till andra områden, exempelvis utbyte av bästa praxis och information om förebyggande, behandling, rehabilitering, minskning av skadeverkningar och kontroll av narkotikamissbruk, preparat för substitutionsbehandling, samt övriga åtgärder för att förbättra samarbetet om kontrollen av prekursorer, kriminalteknik, narkotikarelaterade ekonomiska utredningar och alternativ utveckling.

AVDELNING V

¹ I enlighet med artikel 2b i Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

SAMARBETE PÅ ANDRA OMRÅDEN

ARTIKEL 30

Mänskliga rättigheter

1. Parterna är eniga om att samarbeta för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna, med utgångspunkt i principen om ömsesidigt samtycke och ömsesidig respekt. Parterna ska inrätta en regelbunden, meningsfull, bred dialog om mänskliga rättigheter.
2. Samarbetet på området mänskliga rättigheter kan bland annat omfatta följande:
 - a) Bygga upp kapacitet avseende tillämpningen av internationella bestämmelser om mänskliga rättigheter som är tillämpliga på parterna och avseende genomförandet av handlingsplaner i fråga om mänskliga rättigheter.
 - b) Främja dialog och utbytet av kontakter och information om mänskliga rättigheter.
 - c) Stärka ett konstruktivt samarbete mellan parterna inom ramen för FN:s organ för mänskliga rättigheter.
3. Parterna ska samarbeta för att stärka de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning. Detta samarbete kan omfatta följande:
 - a) Stärkt samarbete mellan nationella och behöriga regionala institutioner, som arbetar med mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning.
 - b) Samarbete och koordination för att stärka demokratiska principer, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen, däribland likhet inför lagen, människors tillgång till effektiva rättsmedel och rätten till rättvis rättslig prövning, rättssäkerhet och tillgång till rättslig prövning, i enlighet med parternas åtaganden som följer av internationell människorättslagstiftning.

ARTIKEL 31

Samarbete inom finansiella sektorn

Parterna är överens om att i enlighet med sina behov och inom ramen för sina respektive program, lagar och andra författningar, främja samarbete mellan finansieringsorgan.

ARTIKEL 32

Dialog om makroekonomiska strategier

Parterna är överens om att stärka dialogen mellan sina myndigheter och att samarbeta för att utbyta erfarenheter av makroekonomisk policy, i synnerhet i fråga om ekonomisk integration.

ARTIKEL 33

God samhällsstyrning på skatteområdet

I syfte att stärka och utveckla den ekonomiska verksamheten, med samtidig hänsyn till behovet av att utveckla ett lämpligt rättsligt ramverk, är parterna medvetna om och åtar sig att efterleva principerna om god samhällsstyrning på skatteområdet, däribland globala standarder om skattetransparens och informationsutbyte, rättvis beskattning och miniminormer avseende urholkning av skattebasen och överföring av vinster. Parterna kommer att främja god samhällsstyrning i skattefrågor, förbättra det internationella samarbetet på skatteområdet, ta fram åtgärder för faktisk tillämpning av dessa principer samt underlätta uppbörden av skatteintäkter i syfte att förebygga skatteflykt och skatteundandragande.

ARTIKEL 34

Industripolitiskt samarbete och samarbete om små och medelstora företag

Med hänsyn till deras respektive ekonomiska policy och målsättningar är parterna överens om att främja samarbete om industripolitik som stödjer inkluderande, hållbar och utvecklingsinriktad verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt resiliens i leveranskedjan samt underlättar tillgången till finansiering på alla områden som anses lämpliga och detta i syfte att förbättra formaliseringen och tillträdet till internationella marknader, konkurrenskraften och tillväxten i mikroföretag samt små och medelstora företag, bland genom att göra följande:

- a) Utbyta information och erfarenheter av att skapa ett allmänt ramverk som ger mikroföretag och små och medelstora företag möjligheter att öka sin konkurrenskraft.
- b) Främja kontakter mellan ekonomiska aktörer, uppmuntra gemensamma investeringar och upprättande av samriskföretag och informationsnätverk, framför allt genom befintliga övergripande EU-program som i synnerhet stimulerar överföring av mjuk och hård teknik mellan partner.
- c) Tillhandahålla information, stimulera innovation och utbyta bästa praxis när det gäller tillgång till finansiering och marknadstillträde.
- d) Stödja mikroföretagens och de små och medelstora företagens kapacitetsuppbyggnad för att de lättare ska kunna integrera sig med den globala ekonomin och dess leveranskedjor.
- e) Underlätta och stödja verksamhet vid mikroföretag och små och medelstora företag i parterna.
- f) Verka för företagens samhällsansvar och ansvarsskyldighet samt uppmuntra ansvarstagande affärsmetoder, även med avseende på hållbar konsumtion och produktion.

ARTIKEL 35

Underlättad företagssamverkan

Parterna ska underlätta och stödja relevant samarbetsverksamhet som bedrivs i deras respektive privata sektorer.

ARTIKEL 36

Samarbete om informations- och kommunikationsteknik

1. Parterna är medvetna om att informations- och kommunikationsteknik (IKT) är centralt för en modern livsstil och av avgörande betydelse för den ekonomiska och sociala utvecklingen, och de är överens om att utbyta synpunkter om sina respektive strategier på detta område för att främja ekonomisk och social utveckling samt de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

2. Samarbetet på detta område ska bland annat inriktas på följande:

- a) Deltagande i olika regionala dialoger om de olika aspekterna av informationssamhället, särskilt strategier och bestämmelser om elektronisk kommunikation, däribland samhällsomfattande tjänster, utfärdande av licenser och allmänna tillstånd, skydd av personuppgifter samt tillsynsmyndigheters oberoende och effektivitet.
- b) Samtrafikförmåga och driftskompatibilitet mellan parternas forskningsnät och tjänster och sydostasiatiska forskningsnät och tjänster.
- c) Standardisering och spridning av ny IKT.
- d) Främjande av forskningssamarbete mellan parterna på området informations- och kommunikationsteknik.

- e) Gemensamma forskningsprojekt om IKT, i synnerhet via EU:s ramprogram för forskning, inklusive parternas samarbete i synnerhet inom områdena e-förvaltning, mobila applikationer, animation och multimedia.
 - f) Säkerhetsfrågor och/eller säkerhetsaspekter på IKT, däribland främjande av säkerheten online, insatser mot cyberbrottslighet, desinformation och missbruk av informationsteknik och alla typer av elektroniska medier.
3. Inom ramen för parternas respektive lagar och andra författningar ska företagssamverkan uppmuntras.
 4. Parterna ska samarbeta om it-säkerhet genom informationsutbyte om strategi, policy och bästa praxis i överensstämmelse med sina lagar och författningar och sina internationella förpliktelser.
 5. Parterna ska främja informationsutbyte om cybersäkerhet avseende utbildning, medvetandegörande åtgärder, användning av deras respektive standarder och tekniska specifikationer för riskhantering av hot mot cybersäkerheten samt cybersäkerheten hos IKT-produkter och tjänster, däribland cybersäkerhetscertifiering, liksom därmed sammanhängande politik för forskning och utveckling.

ARTIKEL 37

Samarbete om vetenskap, teknik och innovation

1. Parterna är överens om att samarbeta på alla vetenskapliga, tekniska och innovationsrelaterade områden av gemensamt intresse med hänsyn till sina respektive strategier. Det samarbetet kommer att stärka stödet till multilaterala och regionala forsknings- och innovationsinitiativ för att hitta nya lösningar på utmaningar i fråga om miljö, digitala frågor, hälsa, sociala frågor och innovation. Gemensamma åtgärder kommer i synnerhet att behövas för att förebygga framtida globala hälsokriser, särskilt nya smittsamma sjukdomar, och för gemensamma åtaganden att skapa en sundare, säkrare, rättvisare och mer hållbar värld. Samarbetsområdena kan bland annat omfatta lösningar på sådana globala utmaningar som klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald, föroreningar, förbrukning av naturresurser eller smittsamma sjukdomar, även i krislägen, samt lösningar som möjliggör en grön och digital omställning. Initiativen bör framvisa globalt ledarskap i fråga om klimat- och miljömålsättningarna.
2. Samarbetet inom området vetenskap, teknik och innovation ska ha följande mål:
 - a) Främja kontinuiteten i program för vetenskap, teknik och innovation samt stödja den ekonomiska utvecklingen, ett kunskapsbaserat samhälle, livskvalitet och en hållbar miljö.
 - b) Uppmuntra utbyte av information och know-how på det vetenskapliga, tekniska och innovationsrelaterade området, särskilt när det gäller genomförandet av politik och program.
 - c) Främja varaktiga förbindelser mellan parternas forskarsamhällen, forskningscentrum, universitet och näringsliv.
 - d) Främja utvecklingen av mänskliga resurser.
 - e) Främja gemensam forskning inom ramen för det vetenskapliga och tekniska samarbetet, främja likvärdig tillgång till, deltagande i och gemensamt ägande av forskningsresultaten i enlighet med immaterialrättsliga bestämmelser samt främja gemensamma värderingar och de rambestämmelser som man enats om.
3. Samarbetet inom området vetenskap, teknik och innovation ska utformas som gemensamma forskningsprojekt och utbyten, möten och utbildning av forskare inom ramen för internationella mobilitetsprogram, i syfte att ge största möjliga spridning av forskningsresultat. Alla immateriella rättigheter som rör från gemensam forskning och gemensam verksamhet ska delas på gemensamt överenskomna villkor.
4. Vid samarbetet inom vetenskap, teknik och innovation området ska parterna främja deltagandet från sin förvaltning och sina myndigheter, högre utbildningsanstalter, forskningscentrum och produktionssektorer, i synnerhet små och medelstora företag.

5. Parterna är överens om att göra sitt yttersta för att öka allmänhetens kunskaper om de möjligheter som deras samarbetsprogram om vetenskap, teknik och innovation erbjuder.

ARTIKEL 38

Klimatförändring

1. Parterna anser att klimatförändringar utgör ett existentiellt hot mot mänskligheten och bekräftar sitt åtagande att stärka de globala åtgärderna mot det hotet. Parterna bekräftar sitt åtagande att uppnå målen och syftena med Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet. Därför ska vardera parten faktiskt genomföra Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och Parisavtalet.

2. Parterna eftersträvar att stärka de globala insatserna mot klimatförändringarna och deras följder. Parterna ska också fördjupa samarbetet om politiken för att försöka mildra klimatförändringarna och underlätta anpassning till klimatförändringarnas negativa följder, däribland höjningen av havsytan, och för att ställa om sina ekonomier, även de ekonomiska flödena, till låga utsläpp av växthusgaser och en klimattålig utveckling i enlighet med Parisavtalet.

3. Samarbetet inom området klimatförändring ska ha följande mål:

a) Förbättra kapaciteten och möjligheterna att åtgärda utmaningar som beror på klimatförändringar, på ett sätt som tar avstamp i och inriktas på de nationella behoven.

b) Förbättra kapacitetsuppbyggnaden i samband med tillämpningen av de nationellt fastställda bidragen, de nationella anpassningsplanerna och andra klimatanpassningsåtgärder på områden av gemensamt intresse för att stödja en hållbar och koldioxidsnål tillväxt.

c) Främja samarbete och dialog om finansiering av klimatåtgärder och utveckling av finansiella mekanismer för att åtgärda klimatförändringarna, även med hjälp av den privata sektorn.

d) Anpassa sig till klimatförändringarnas negativa effekter, även genom att integrera anpassningsåtgärder med parternas utvecklingsstrategier och utvecklingsplanering på alla nivåer.

e) Främja samarbete om forskning och utveckling av teknik för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.

f) Främja medvetandegörande åtgärder, även för de mest utsatta befolkningsgrupperna och de som bor i sårbara områden, underlätta allmänhetens deltagande i åtgärder för att motverka klimatförändringarna och införliva en analys av klimatförändringarnas påverkan ur ett genusperspektiv.

g) Främja samarbete och dialog om utvecklingen av ekonomiska instrument för att åtgärda klimatförändringarna, såsom koldioxidprissättning och andra lämpliga instrument.

h) Främja utvecklingen av strategier för katastrofriskreducering och katastrofriskhantering, däribland för sårbara områden och befolkningsgrupper.

ARTIKEL 39

Energi

1. Parterna strävar efter att utveckla samarbetet på energiområdet i syfte att

a) säkerställa allmän tillgång till hållbar och tillförlitlig energi till ett rimligt pris och väsentligt öka den förnybara energins andelar i den globala energimixen,

b) utveckla nya, hållbara, innovativa och förnybara energiformer, däribland biobränsle och biomassa, vindkraft, solenergi och geotermisk energi, samt vattenkraft, med samtidig hänsyn till vikten av att diversifiera energiförsörjningen för att stärka energitryggheten,

- c) understödja utarbetande av strategier för att göra förnybar energi mer konkurrenskraftig,
- d) uppnå effektiv energianvändning och förbättrad energieffektivitet både på utbudssidan och på efterfrågesidan genom att främja energieffektivitet i produktion, transport, distribution och slutanvändning av energi,
- e) främja samarbetet om ren energiteknik, även genom forskningssamarbete, i synnerhet avseende förnybar energi, lagring av energi och utfasning av fossila bränslen,
- f) främja en koldioxidsnål elproduktion som bidrar till omställningen till ren energi i enlighet med målsättningarna i Parisavtalet,
- g) förbättra kapacitetsuppbyggnad och främja investeringar i infrastruktur för energi och teknik för ren energi med hänsyn till principen om insyn, och
- h) främja konkurrens och ett gynnsamt investeringsklimat på energimarknaden.

2. För detta ändamål är parterna överens om att främja kontakter och gemensam forskning av ömsesidig nytta, även genom regionalt energisamarbete. Med Agenda 2030 för hållbar utveckling och Parisavtalet som övergripande ramverk och riktlinjer för partnerskapet noterar parterna behovet av att arbeta på kopplingarna mellan tillgång till ren energi till rimligt pris och en hållbar utveckling. Dessa åtgärder kan bland annat främjas i samverkan med EU:s energiinitiativ.

ARTIKEL 40

Transport

1. Parterna strävar efter att samarbeta på relevanta områden avseende transportpolitiken i syfte att främja hållbara transporter samt en kvalitativ, tillförlitlig, hållbar och resilient infrastruktur, inklusive på regional och gränsöverskridande nivå, i enlighet med relevanta internationella standarder och principer som är tillämpliga på båda parter, att förbättra rörligheten för varor och passagerare, att stödja den ekonomiska utvecklingen och det mänskliga välbefinnandet, med inriktning på allas tillgång till transporter till rimligt pris och rättvisa villkor, att främja skydd och säkerhet till sjöss och i luften, att främja miljöskydd och att öka effektiviteten i sina transportsystem.
2. Samarbetet mellan parterna på transportområdet ska syfta till att främja följande:
 - a) Informationsutbyte om parternas respektive transportpolitik och praxis, i synnerhet avseende säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för stads- och kollektivtrafik för alla, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer (däribland kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer), landtransport, sjötransport, lufttransport, transportlogistik och interkonnektivitet och interoperabilitet mellan multimodala transportnät.
 - b) Civil användning av globala system för satellitnavigering, med inriktning på reglerings-, industri- och marknadsutvecklingsfrågor till ömsesidig nytta. I detta sammanhang kommer man att överväga användning av det europeiska globala systemet för satellitnavigering för att öka fördelarna för båda parter.
 - c) En dialog som syftar till att förbättra flygsäkerheten, infrastrukturnäten för lufttransport och insatserna för snabb, effektiv, hållbar, säker och trygg förflyttning av passagerare och varor, samt till att undersöka möjligheterna att ytterligare utveckla förbindelserna på området lufttransport. Samarbetsprojekt på området civil luftfart bör främjas ytterligare.
 - d) En dialog på området sjötransporttjänster på områden av gemensamt intresse som särskilt syftar till följande:
 - i) Underlätta och samarbeta om undanröjandet av hinder som kan försvåra utvecklingen av sjöfartshandeln och förbättra villkoren för verksamhet som avser godstransporter till sjöss mellan parternas hamnar.

- ii) Tillhandahålla obegränsad tillgång till internationell och gränsöverskridande handel på affärs-
mässig grund.
- iii) Öka konkurrenskraften i parternas sektorer för sjötransport.
- iv) Bevilja fartyg som för flagg från någon av unionens medlemsstater eller Thailand, eller som
framförs av medborgare eller företag från den andra parten, en icke-diskriminerande behandling jämfört med
den behandling som förbehålls de egna fartygen när det gäller tillträde till hamnar, därmed sammanhängande
tjänster och hamntjänster, även när det gäller sjötransporternas vikt för att utveckla effektiva transportkedjor.
- e) Tillämpning av standarder för säkerhet, skydd och förhindrande och minskning av havsförore-
ningar, särskilt med avseende på sjötransport i enlighet med internationella konventioner som är tillämpliga
på parterna, däribland samarbete i lämpliga internationella forum för att säkerställa en bättre efterlevnad av
internationella bestämmelser.

ARTIKEL 41

Turism

1. I linje med relevanta internationella riktlinjer för hållbar turism ska parterna sträva efter att
förbättra informationsutbytet och inrätta bästa praxis som ska säkerställa en balanserad utveckling av hållbar
turism vilken skapar sysselsättning och främjar lokal kultur och produkter samt att främja utvecklingen av
verktyg för att övervaka den hållbara utvecklingens effekter när det gäller hållbar turism.
2. Parterna är överens om att utveckla samarbetet för att bevara och maximera naturarvets och
kulturarvets potential genom att lindra negativa konsekvenser av turism, i synnerhet alla former av exploate-
ring av människor, och särskilt barn, genom att visa respekt för vilda djur, växter, biologisk mångfald och
ekosystem och genom att öka turistnäringens positiva bidrag till hållbar utveckling av lokalsamhällen, bland
annat, genom att utveckla en hållbar turism som respekterar lokalsamhällens och traditionella samfunds in-
tegritet och intressen samt förbättra utbildningen inom turistnäringen.

ARTIKEL 42

Utbildning och kultur

1. Parterna är överens om att främja utbildnings- och kultursamarbete, med vederbörligt beak-
tande av sina inbördes olikheter, för att öka den ömsesidiga förståelsen och kunskapen om varandras kulturer
och språk.
2. Parterna strävar efter att vidta lämpliga åtgärder för att främja det bidrag utbildning och kultur
kan lämna när det gäller kunskap om hållbar utveckling och kulturutbyten och för att genomföra gemen-
samma initiativ på dessa områden, däribland gemensamt anordnade kulturevenemang. I det sammanhanget
är parterna också överens om att fortsätta att stödja den verksamhet som bedrivs av Asien-Europa-stiftelsen.
3. Parterna är överens om att arbeta nära tillsammans i relevanta internationella forum, såsom
Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco), för att förbättra skyddet av
materiella och immateriella kulturarv, bland annat med anknytning till den konvention om skydd för världens
kultur- och naturarv (Världsarvskonventionen) som antogs av Unescos generalkonferens den 16 november
1972 och konventionen om tryggnad av det immateriella kulturarvet som antogs av Unescos generalkonfe-
rens den 17 oktober 2003, med samtidig hänsyn till vikten av att främja kulturell mångfald för att utveckla
konsten och en kunskapsbaserad kreativ ekonomi.
4. Parterna ska vidare uppmuntra åtgärder som är avsedda att knyta kontakter mellan deras re-
spektive specialiserade myndigheter och främja utbyte av information, know-how, studerande, akademiker
och experter samt ytterligare främja förbindelserna mellan tankesmedjor. Samarbetet och användningen av
tekniska resurser ska dra fördel av de faciliteter som EU:s program i Sydostasien erbjuder på utbildnings-
och kulturområdet samt de erfarenheter som parterna har av det området. Parterna är vidare överens om att
intensifiera samarbetet om högre utbildning och främja genomförandet av programmet Erasmus+ och utbyta
bästa praxis i fråga om ungdomspolitik och ungdomsarbete.

ARTIKEL 43

Miljö och naturresurser

1. Parterna är överens om behovet av att samarbeta i fråga om miljöskydd för en koldioxidsnål, resilient, resurseffektiv och cirkulär ekonomi, inklusive bioekonomi, som bryter sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring samt i fråga om att bevara och på ett hållbart sätt förvalta naturresurser och främja den biologiska mångfald som är en grundläggande förutsättning för de nuvarande och kommande generationerna.
2. Parterna är överens om att samarbetet om miljö och naturresurser ska främja en effektiv användning av resurser, miljöskyddande och miljöförbättrande åtgärder i syfte att uppnå hållbar utveckling. Under samarbetet kommer parterna att verka för genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling och faktisk tillämpning av relevanta multilaterala miljöavtal, däribland Parisavtalet.
3. Parterna kommer att eftersträva fortsatt och stärkt samarbete om miljöskydd, i synnerhet för att göra följande:
 - a) Främja miljömedvetenhet och god samhällsstyrning på miljöområdet, även genom att lokalsamhällen på ett bättre och meningsfullt sätt deltar i ansträngningarna avseende miljöskydd och hållbar utveckling.
 - b) Ställa om till en cirkulär ekonomi för att säkerställa hållbar konsumtion och produktion, maximera resurseffektiviteten och minimera avfallet, i synnerhet plastavfall, för att förebygga plastförorening till havs och mikroplastförorening.
 - c) Integrera värden avseende ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokal planering, strategier för fattigdomsminskning och räkenskaper samt främja tillämpningen av relevanta multilaterala miljöavtal, även de som gäller biologisk mångfald och internationell handel med vilda djur och växter.
 - d) Skydda, bevara och återställa mark och jord samt tillämpa hållbar markförvaltning för att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.
 - e) Samarbeta i riktning mot ett hållbart skogsbruk och en förbättrad skogsförvaltning, även genom bidrag till regionalt samarbete för att bekämpa olaglig avverkning och efterföljande handel, avskogning och utarmning av skog, samt genom att främja avskogningsfria leveranskedjor för jordbruksråvaror, främja bevarande, nybeskogning, återbeskogning samt återställa och förbättra skogens kollager, detta kan även omfatta ingående av ett frivilligt partnerskapsavtal om tillämpning av skogslagstiftning samt förvaltning av och handel med skog.
 - f) Effektivt förvalta nationalparker samt fastställa och skydda områden för biologisk mångfald och känsliga ekosystem, med vederbörlig hänsyn till lokalbefolkning som är bosatt i eller i närheten av dessa områden samt till hotade eller utrotningshotade arter.
 - g) Skydda och hållbart förvalta kust- och havsresurser, däribland marina skyddade områden och miljöer.
 - h) Förebygga olagliga gränsöverskridande transporter av kemikalier, fast och elektroniskt avfall och marint skräp, ozonnedbrytande ämnen samt hotade och utrotningshotade djur- och växtarter. Förebygga vattenförorening, markförorening, luftförorening och bullerförorening.
 - i) Säkerställa en inkluderande, resilient och miljömässigt sund hantering av kemikalier och avfall.
 - j) Främja samarbetet om hållbar förvaltning av vatten och sanitet för att säkerställa tillgången till vatten, vattenkvalitet och ett effektivt samarbete.
 - k) Främja miljöinnovation och ren teknik för att främja och rulla ut miljöteknik, hållbara produkter och tjänster, även med hjälp av lämpliga skatte- och finansieringsincitament.

l) Främja användningen av system för jordobservation i miljösammanhang samt därmed sammanhängande kapacitetsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte.

ARTIKEL 44

Världshavsförvaltning

1. Parterna ska stärka dialogen och samarbetet i fråga om världshavsförvaltning i syfte att främja långsiktigt bevarande och hållbar förvaltning av levande marina resurser och marina ekosystem.

2. Parterna ska stärka samarbetet när det gäller bevarande, förvaltning och hållbart utnyttjande av levande marina resurser enligt FN:s havsrättskonvention (Unclos) som antogs vid den tredje havsrättskonferensen den 10 december 1982 samt FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations (FAO) uppförandekod för ansvarsfullt fiske som antogs genom resolution nr 4/95 av den 31 oktober 1995. Parterna åtar sig att samarbeta för att främja genomförandet av målsättningarna i FAO:s avtal om att främja fiskerifartygens iakttagande av internationella bevarande- och förvaltningsåtgärder på det fria havet, som antogs i Rom den 24 november 1993, och FN:s avtal om genomförande av bestämmelserna i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd, som antogs i New York den 4 augusti 1995.

3. Parterna är vidare överens om att samarbeta om följande:

a) Främja genomförandet av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations avtal om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske, som antogs i Rom den 22 november 2009.

b) I samverkan med och inom ramen för de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna, eller avtal i vilka parterna är anslutna, har observatörsstatus eller är samarbetande icke-avtalslutande parter, främja bevarande och hållbar förvaltning av levande marina resurser och deras ekosystem.

c) Bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske samt fiskerelaterad verksamhet med omfattande, övergripande och insynsvänliga åtgärder, inklusive byte av erfarenheter, kapacitetsuppbyggnad, och informationsutbyte om olagligt, orapporterat och oreglerat fiske i lämpliga fall med hänsyn till uppgifternas konfidentialitet och nationell lagstiftning.

d) Främja de grundläggande principerna och rättigheterna som gäller på fiske- och skaldjurssektorn och tillämpningen av ILO-konvention nr 188 om arbete ombord på fiskerifartyg som antogs i Geneve den 30 maj 2007.

e) Utveckla ett hållbart och ansvarstagande vattenbruk till sjöss, även med avseende på genomförandet av målen och principerna i FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations uppförandekod för ansvarsfullt fiske.

f) Minska trycket på haven, bland annat genom att bekämpa marint skräp och havsföroreningar, även från land och skepp, samt den mänskliga havsanknutna verksamhet som lyder under internationella förpliktelser som är bindande för parterna och genom anpassnings- och begränsningsåtgärder som ska förbättra havens och kustsamhällenas klimatesiliens.

ARTIKEL 45

Jordbruk, djurhållning, fiske och landsbygdsutveckling

1. Parterna är överens om att främja dialogen om jordbruk, djurhållning, fiske och landsbygdsutveckling. Parterna kommer att utbyta information och samarbeta på följande områden:

a) Jordbrukspolitik och allmänna utsikter för jordbruket i världen.

b) Främjande och underlättande av handel med jordbruksprodukter, däribland handel med växter, djur, vattenlevande djur och produkter därav.

- c) Utvecklingspolitik för landsbygden, inklusive andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till värdeskapande och sysselsättning utanför jordbruket.
 - d) Policy avseende växter, djur, vattenlevande djur, däribland strategier för kvalitet i jordbruket, exempelvis geografiska beteckningar och ekologisk produktion, samt samarbete avseende god lantbrukspraxis.
 - e) Främjande av certifierings- och ackrediteringssystem för ekologiskt jordbruk och hållbar jordbruksproduktion.
2. Parterna är överens om att främja tekniskt samarbete, kapacitetsuppbyggnad och alla andra samarbetsformer som ökar produktiviteten, säkerheten och en hållbar produktion och resilienta metoder i jordbruk, boskapsskötsel, fiske och landsbygdsutveckling och som kan leda till bättre beredskap och göra det lättare att förebygga, upptäcka, avhjälpa och kontrollera växtsjukdomar, djursjukdomar och zoonotiska sjukdomar på ett sätt som är förenligt med One health-modellen och internationella standarder.
3. Parterna är överens om att uppmuntra de offentliga och privata sektorernas insatser för att diskutera och utbyta affärsinformation, även genom företagssamverkan och handelsfrämjande evenemang avseende jordbruksprodukter.

ARTIKEL 46

Hälsa

1. Parterna är överens om att samarbeta och utbyta erfarenheter och bästa praxis på hälsoområdet för att befästa verksamheter inom forskningsområdet, hantera hotet från allvarliga sjukdomar, såväl icke-smittsamma som smittsamma (inklusive Covid-19-pandemin), samt förbättra den allmänna sjukförsäkringen liksom hälso- och sjukvården, inklusive vårdinsatser för sexuell och reproduktiv hälsa. Parterna är även överens om att utbyta synpunkter och bästa praxis om bestämmelser som är relevanta för läkemedel och medicintekniska produkter.
2. Samarbetet inom hälsoområdet ska huvudsakligen äga rum inom ramen för internationella forum, däribland Världshälsoorganisationen, samt multilaterala initiativ på följande områden:
- a) Gemensam forskning och utveckling av större övergripande hälsoprogram. Gemensam forskning via sådana multilaterala initiativ som den globala alliansen mot kroniska sjukdomar (GACD) och det globala nätverket för smittskyddsforskning (GloPID-R).
 - b) Kapacitetsuppbyggnad och utveckling av mänskliga resurser.
 - c) Internationella överenskommelser på hälso- och sjukvårdsområdet.

ARTIKEL 47

Sysselsättning och sociala frågor

1. Parterna är överens om att förbättra samarbetet och främja tekniskt bistånd på området sysselsättning och sociala frågor, däribland samarbetet om regional och social sammanhållning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, jämställdhet mellan könen och lika lön för arbete av lika värde, livslångt lärande och kompetensutveckling, socialt skydd och anständiga arbetsvillkor i syfte att stärka den sociala aspekten på globaliseringen.
2. Parterna bekräftar behovet av att understödja globaliseringsprocessen, som gagnar alla och främjar full och produktiv sysselsättning och anständiga arbetsvillkor som ett centralt inslag för hållbar utveckling och minskad fattigdom i enlighet med Agenda 2030 för hållbar utveckling, ILO:s förklaring om social rättvisa för en rättvis globalisering som antogs i Geneve den 10 juni 2008 samt ILO:s hundraårsdeklaration om framtidens arbetsliv som antogs i Geneve den 21 juni 2019. Parterna ska beakta sina egna särdrag och skillnader med avseende på ekonomiska och sociala förhållanden.

3. Parterna bekräftar sina respektive åtaganden att främja och faktiskt tillämpa internationellt erkända sociala och arbetsrättsliga normer och att följa, främja och genomföra de grundläggande arbetsrättsliga principer och rättigheter som fastställdes i ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som antogs i Geneve den 18 juni 1998 och ändrades den 10 juni 2022. Parterna är överens om att samarbeta och tillhandahålla tekniskt bistånd i syfte att verka för ratificering och tillämpning av de grundläggande ILO-konventionerna samt att samarbeta för att främja ratificering och tillämpning av andra aktuella ILO-konventioner när det är lämpligt, även sådana som avser våld och trakasserier i arbetslivet.

4. Parterna är överens om att främja samarbetet mellan regering och arbetsmarknadens parter när det gäller sysselsättning och sociala frågor, samt informationsutbytet om sysselsättning, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, yrkesinspektion och dialogen mellan arbetsmarknadens parter om sociala frågor och skyddet av arbetstagarna.

5. Samarbetet inom området sysselsättning och sociala frågor kan bland annat avse särskilda program och projekt som parterna kommit överens om, eller dialog, samarbete och initiativ i frågor av gemensamt intresse på bilateral eller multilateral nivå, till exempel inom Asem, på nivån EU–Asean och inom ILO.

ARTIKEL 48

Statistik

Parterna är överens om att, inom ramen för befintligt statistiskt samarbete mellan EU och Asean, främja samarbetet om harmonisering av statistiska metoder och förfaranden, däribland insamling, behandling, analys och spridning av statistik för att öka tillgången på uppgifter av god kvalitet, tillgängliga i tid, relevanta och mer uttömmande sammanfattande uppgifter som på ett för båda parter godtagbart sätt kan användas för att statistiskt kartlägga handel med varor och tjänster samt mer allmänt andra områden som omfattas av detta avtal och som kan behandlas statistiskt. Parterna betonar vikten av information och statistik för att genomföra agenda 2030 för hållbar utveckling.

ARTIKEL 49

Det civila samhället

Parterna är medvetna om det civila samhällets roll, i synnerhet när det gäller universitet, arbetsmarknadens parter samt kontakter mellan tankesmedjor och arbetsmarknadens parter, och hur de kan bidra till dialogen och samarbetet inom ramen för detta avtal; parterna är överens om att uppmuntra och främja en effektiv dialog med det civila samhället och främja ett faktiskt och konstruktivt deltagande från det civila samhällets sida samt partnerskap mellan flera parter.

AVDELNING VI

SAMARBETSFORMER

ARTIKEL 50

Resurser för samarbete

1. Parterna är överens om att ställa lämpliga resurser, däribland finansiella medel, till förfogande i den utsträckning som deras respektive resurser och bestämmelser tillåter, i syfte att uppfylla de samarbetsmål som fastställs i detta avtal.

2. Parterna ska uppmana Europeiska investeringsbanken att fortsätta sin verksamhet i Thailand, i enlighet med dess förfaranden och kriterier för finansiering.

ARTIKEL 51

Samarbete för tredjeländers utveckling

1. Parterna är överens om att inrätta en regelbunden dialog om sina respektive program för utveckling i tredjeländer.
2. Parterna är överens om att samarbeta i gemensamma insatser i syfte att lämna bistånd för hållbar utveckling till Thailands grannländer och i kringliggande områden i sektorer som är relevanta för trilateralt samarbete. Samarbetsområdena ska fastställas av alla berörda partners utifrån mottagarländernas behov samt EU:s och Thailands kapacitet och expertis samt beslutas från fall till fall.

AVDELNING VII

INSTITUTIONELL RAM

ARTIKEL 52

Gemensam kommitté

1. Härmed inrättas en gemensam kommitté, som ska bestå av företrädare för båda parter på högsta möjliga nivå, och som ska ha följande uppgifter:
 - a) Säkerställa att detta avtal fungerar väl och tillämpas korrekt.
 - b) Fastställa prioriteringar med hänsyn till avtalets syften.
 - c) Utfärda rekommendationer som ska främja målen för avtalet.
 - d) I förekommande fall avgöra tvister eller meningsskiljaktigheter som uppstår i samband med tolkningen, genomförandet eller tillämpningen av detta avtal i enlighet med artikel 55.
 - e) Granska all information som läggs fram av någondera parten vad gäller icke fullgjorda åtaganden enligt detta avtal, och samråda med den andra parten för att finna en ömsesidigt godtagbar lösning i godo, i enlighet med artikel 55.
2. Gemensamma kommittén ska normalt sammanträda minst vartannat år, växelvis i Bangkok och Bryssel, på en dag som ska fastställas genom ömsesidig överenskommelse. Extra sammanträden i gemensamma kommittén får också sammankallas i samförstånd mellan parterna. Ordförandeskapet i gemensamma kommittén ska innehas växelvis av de båda parterna. Dagordningen för gemensamma kommitténs sammanträden ska fastställas i samförstånd mellan parterna.
3. Gemensamma kommittén får upprätta specialiserade arbetsgrupper som ska bistå den i dess arbete. Arbetsgrupperna ska vid varje sammanträde lämna en detaljerad rapport om sin verksamhet till gemensamma kommittén.
4. Parterna är överens om att gemensamma kommittén även ska ha till uppgift att sörja för att de sektorsavtal eller sektorsprotokoll som eventuellt ingåtts eller kan komma att ingås mellan parterna fungerar väl.
5. Gemensamma kommittén ska anta sin egen arbetsordning.

AVDELNING VIII

SLUTBESTÄMMELSER

ARTIKEL 53

Klausul om framtida utveckling

1. Parterna får i samförstånd utvidga detta avtal i syfte att fördjupa samarbetet, även genom att anta kompletterande avtal eller protokoll på särskilda områden, sektorer eller verksamheter. Sådana särskilda

avtal eller protokoll ska utgöra en integrerad del av de övergripande bilaterala förbindelserna mellan parterna och ska omfattas av en gemensam institutionell ram.

2. Vid avtalets genomförande får båda parter föreslå ett utvidgat samarbete, med beaktande av erfarenheterna från tillämpningen av detta avtal.

ARTIKEL 54

Andra avtal

1. Utan att det påverkar tillämpningen av berörda bestämmelser i fördraget om Europeiska unionen eller fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska varken detta avtal eller de åtgärder som följer av dess tillämpning på något sätt påverka medlemsstaternas befogenheter till bilateralt samarbete med Thailand eller att i lämpliga fall ingå nya samarbets- och partnerskapsavtal med Thailand.

2. Detta avtal ska inte påverka tillämpningen eller genomförandet av åtaganden som ingåtts av endera parten i förhållande till tredje man.

3. Ingenting i detta avtal ska hindra en part från att vidta åtgärder, däribland åtgärder för tvistlösning, enligt ett annat internationellt avtal till vilket båda parter är anslutna.

ARTIKEL 55

Fullgörande av åtaganden

1. Parterna ska vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder som krävs för att fullgöra sina åtaganden enligt detta avtal. De ska se till att de mål som fastställs i avtalet uppnås.

2. I enlighet med artikel 52.1 d får någondera parten hänskjuta alla frågor avseende tillämpningen eller tolkningen av detta avtal till Gemensamma kommittén.

3. Om någondera parten anser att den andra parten inte fullgör något av sina åtaganden enligt detta avtal, får den vidta lämpliga åtgärder i enlighet med internationell rätt.

4. Utom i sådana fall som avses i punkt 5 ska parten, innan några sådana lämpliga åtgärder som avses i punkt 3 vidtas, förse gemensamma kommittén med alla relevanta uppgifter som behövs för en noggrann undersökning av situationen i syfte att finna en lösning som är godtagbar för parterna. Parterna ska samråda under överinseende av gemensamma kommittén. Om gemensamma kommittén inte kan nå en ömsesidigt godtagbar lösning, får parten vidta lämpliga åtgärder.

5. Om någondera parten har välgrundad anledning att anse att den andra parten på ett väsentligt sätt har underlåtit att efterleva något av de åtaganden vilka i artiklarna 1.1 och 3.1 anges som väsentliga ska parten omedelbart underrätta den andra parten om detta. På någondera partens begäran, eller av annan anledning som parterna enats om, ska gemensamma kommittén, eller ett annat organ som utsetts genom ömsesidig överenskommelse mellan parterna, inom högst 30 dagar sammankalla brådskande samråd för att grundligt undersöka varje aspekt av, eller grunden för, åtgärden i syfte att finna en lösning som är godtagbar för parterna. Efter utgången av denna period får den underrättande parten vidta lämpliga åtgärder.

6. Valet av lämplig åtgärd ska prioritera sådana åtgärder som i minsta möjliga mån stör tillämpningen av detta avtal eller andra särskilda avtal som avses i artikel 53.1. Sådana åtgärder ska vara tillfälliga och stå i proportion till överträdelsen, i syfte att främja ett framtida uppfyllande av åliggandena. Vid tillämpningen av punkt 4 kan "lämpliga åtgärder" även inbegripa helt eller delvis tillfälligt upphävande av detta avtal. Vid tillämpningen av punkt 5 kan med "lämpliga åtgärder" även avses ett helt eller delvis tillfälligt upphävande av detta avtal eller av sådana särskilda avtal som avses i artikel 53.1.

Parterna ska besluta om tillfälligt upphävande i enlighet med sina respektive lagar och andra författningar.

7. Båda parter får begära att gemensamma kommittén ska granska de omständigheter som lett till att lämpliga åtgärder vidtagits, i syfte att finna en lösning som är godtagbar för parterna. Den part som vidtagit lämpliga åtgärder ska upphöra med dem så snart detta är påkallat.

ARTIKEL 56

Underlättande

För att underlätta samarbetet inom ramen för detta avtal är parterna överens om att bevilja tjänstemän och experter som deltar i genomförandet av samarbetet de hjälpmedel som de behöver för att utföra sina uppgifter, i enlighet med parternas respektive lagar och andra författningar.

ARTIKEL 57

Territoriell tillämpning

Detta avtal ska tillämpas, å ena sidan, på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga i enlighet med de villkor som fastställs i de fördragen och, å andra sidan, på Thailands territorium.

ARTIKEL 58

Definition av parterna

Vid tillämpningen av detta avtal används uttrycket *parterna* för att beteckna EU eller dess medlemsstater, eller EU och dess medlemsstater, i enlighet med deras respektive befogenheter, å ena sidan, och Thailand, å andra sidan.

ARTIKEL 59

Ikraftträdande och provisorisk tillämpning

1. Detta avtal träder i kraft trettio (30) dagar efter den dag då den sista av parterna anmäler till den andra parten att de nödvändiga interna rättsliga förfarandena slutförts.
2. Utan att det hindrar tillämpningen av punkt 1 får Thailand och EU helt eller delvis tillämpa detta avtal provisoriskt i enlighet med sina respektive interna förfaranden, i väntan på att avtalet träder i kraft.
3. Den provisoriska tillämpningen ska få verkan trettio (30) dagar efter den dag då:
 - a) EU har underrättat Thailand om att dess nödvändiga förfaranden har slutförts, med angivande av vilka delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt, och
 - b) Thailand har underrättat EU om att dess nödvändiga förfaranden har slutförts, och godkänt de delar av avtalet som ska tillämpas provisoriskt.
4. Endera parten kan till den andra parten skriftligen anmäla sin avsikt att säga upp den provisoriska tillämpningen av detta avtal. Uppsägningen får verkan trettio (30) dagar efter den dag då meddelandet mottogs.
5. Med avseende på de bestämmelser i avtalet som tillämpas provisoriskt ska ikraftträdandet av detta avtal tolkas som en hänvisning till den dag då provisorisk tillämpning börjar gälla enligt punkt 3.
6. Gemensamma kommittén och övriga organ som inrättas i enlighet med detta avtal kan utöva sina funktioner under den provisoriska tillämpningen av detta avtal i den utsträckning som dessa funktioner är nödvändiga för att säkerställa provisorisk tillämpning av detta avtal. Alla beslut

som fattas vid utövandet av deras funktioner ska upphöra att gälla om den provisoriska tillämpningen av detta avtal sägs upp enligt punkt 4.

ARTIKEL 60

Löptid och uppsägning

1. Detta avtal ska vara giltigt i fem (5) år. Det ska förlängas automatiskt med ytterligare på varandra följande perioder av ett år i taget, om inte någon av parterna skriftligen meddelar den andra parten om sin avsikt att inte förlänga avtalet senast sex (6) månader innan ettårsperioden löper ut.

2. Detta avtal får sägas upp av endera parten genom skriftligt meddelande till den andra parten. Uppsägningen får verkan sex (6) månader efter den dag då den andra parten mottog meddelandet. Uppsägningen ska inte påverka pågående projekt som inletts inom ramen för detta avtal innan meddelandet om uppsägning togs emot.

ARTIKEL 61

Ändringar

Eventuella ändringar i detta avtal ska göras i samförstånd mellan parterna. Ändringarna får verkan från och med dagen för den sista skriftliga underrättelsen om att alla nödvändiga formaliteter har avslutats i detta syfte.

ARTIKEL 62

Gemensamma förklaringar

De gemensamma förklaringarna i bilaga till detta avtal utgör en integrerad del av avtalet.

ARTIKEL 63

Anmälningar

Anmälningar enligt artikel 59, 60 och 61 ska göras till Generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd respektive Thailands utrikesministerium.

ARTIKEL 64

Giltiga texter

Detta avtal är upprättat i två exemplar på bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, kroatiska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska, ungerska språken samt på thai, vilka alla texter är lika giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

Utfärdat i ...[ort] den ... [månad] år tjugohundra....

FÖR EUROPEISKA UNIONEN

FÖR KONUNGARIKET BELGIEN

FÖR REPUBLIKEN BULGARIEN

FÖR REPUBLIKEN TJECKIEN

FÖR KONUNGARIKET DANMARK

FÖR FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLAND
FÖR REPUBLIKEN ESTLAND

FÖR IRLAND
FÖR REPUBLIKEN GREKLAND
FÖR KONUNGARIKET SPANIEN
FÖR REPUBLIKEN FRANKRIKE
FÖR REPUBLIKEN KROATIEN
FÖR REPUBLIKEN ITALIEN
FÖR REPUBLIKEN CYPERN
FÖR REPUBLIKEN LETTLAND
FÖR REPUBLIKEN LITAUEN
FÖR STORHERTIGDÖMET LUXEMBURG
FÖR UNGERN
FÖR REPUBLIKEN MALTA
FÖR KONUNGARIKET NEDERLÄNDERNA
FÖR REPUBLIKEN ÖSTERRIKE
FÖR REPUBLIKEN POLEN
FÖR REPUBLIKEN PORTUGAL
FÖR RUMÄNIEN
FÖR REPUBLIKEN SLOVENIEN
FÖR REPUBLIKEN SLOVAKIEN
FÖR REPUBLIKEN FINLAND
FÖR KONUNGARIKET SVERIGE
FÖR KONUNGARIKET THAILAND

GEMENSAM FÖRKLARING OM ARTIKEL 5
(ALLVARLIGA BROTT SOM ANGÅR DET INTERNATIONELLA SAMFUNDET)

Medlemsstaterna och Thailand har undertecknat Romstadgan om Internationella brottmålsdomstolen, vilket är en viktig utveckling avseende det internationella rättssystemet och dess möjligheter att fungera effektivt. Romstadgan fastställer att folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser är ”allvarliga brott som angår det internationella samfundet”.

GEMENSAM FÖRKLARING OM ARTIKEL 23
(SAMARBETE MELLAN DOMSTOLAR OCH ANDRA RÄTTSVÅRDANDE ORGAN)

Thailands regering ska vidta alla åtgärder som står till förfogande enligt landets lagar för att säkerställa att dödsstraff inte utdöms och om en domstol utdömer dödsstraff lämna en rekommendation om kunglig benådning.

AVDELNING III: SAMARBETE OM HANDEL OCH INVESTERINGA